

✓
נכד ד. אקור + הדיאן
אחיה האלמן
מחלקה

מדינת ישראל

גנור המדינה
מפלגת העבודה

משרד

מ.מ.מ.

ואלה הסלם האלון האלון האלון

128.69

8.1969

מ.ה.ה.ה.

מס. תיק מקורי 3

מחלקה

ועדת השרים העליונה לענין ירושל

א - 26 / 8220

מס. פריט: 1082189
24/11/2013

77.4/22 - 164
02-111-08-11-10

מזהה פיו
מזהה לוגי
כתובת

252-3

עמ' 3 מתוך 4
30 עמודים

ס ו ד י

פ ר ו ט ו ק ר ל
ישיבת ועדת השרים העליונה לענין ירושלים
כ"ח באב תשכ"ט - 12.8.69

נכחו השרים: י. אלון - יו"ר, מ. בגין, ח. גבתי, ז. ורהפטיג, ח.מ. שפירא, א. ששון.

נעדרו השרים: א. אבן, י. אלמוגי, מ. בנטוב, פ. ספיר, מ. קול, י.ש. שפירא (חולה), ז. שרף.

- סגן שר הפיתוח	י. שערי
- משרד האוצר	א. אגמון
- לשכת סגן ראש הממשלה	ד. אגמון
- עיריית ירושלים	מ. בנבנישתי
- משרד הבטחון (בסעיף 1)	תא"ל ש. גזית
- משרד הפיתוח (בסעיף 1)	י. גלעד
- משרד המשפטים (בסעיף 1)	צ. טרלו
- חברת החשמל (בסעיף 1)	ח. כץ
- לשכת השר פ. ספיר	א. סלע
- חברת החשמל (בסעיף 1)	א. פלד
- משרד ראש הממשלה	א. צפירי
- ראש עיריית ירושלים	ט. קולק
- חברת החשמל (בסעיף 1)	י. קפלן
- משטרת ישראל	ניצב ש. רוזוליו
- משרד הפיתוח (בסעיף 1)	א. רקובר
- היועץ המשפטי לממשלה (בסעיף 1)	מ. שמגר
- משרד המשפטים	ז. שר
- משרד ראש הממשלה	מ. ששון
- משרד ראש הממשלה	י. תמיר
- מזכיר הפעדה	מ. ניר
	רשמה: מ. טרלו

1. בעיית אספקת חשמל למזרח ירושלים

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: יש לנו היום שני סעיפים. הסעיף הראשון נוגע לבעיות הכרוכות בחברת החשמל הירושלמית. הסעיף השני הוא דיון ואישור לוח הזמנים של שיקום העיר העתיקה בשתי שנות התקציב, לאחר שנשמע דו"ח מראש צוות השיקום.

מה סיכמה ועדת האדריכלים?

השר ז. ורהפטיג:

היא קיימה שתי ישיבות, ביקרה בשטח והבטיחה לי להגיש סיכומים בכתב בשבוע הבא.

סגן ראש הממשלה י. אלון:

מר י. גלעד:

אני יושב-ראש של ועדה המונה 4 - 5
אנשים ממשרד המשפטים, העיריה, הפיתוח
והאוצר. הוטל עלינו לנהל מו"מ עם חברת החשמל של מזרח ירושלים.
אנחנו היום רוצים את החלטת הועדה בשני

דברים:

1. המשך העבודה בהר הצופים. יש לנו
החלטה מאפריל, שחברת החשמל הישראלית מחברת חשמל להר הצופים;
2. אישור השרים לקו של המו"מ שאנחנו

מנהלים כעת.

אשר להר הצופים, המצב הוא, שהודענו
לחברה הערבית, שלהם לא היו - ואין היום - שום זכויות באיזור הזה,
ולכן אנחנו נתנו הוראות לחברת החשמל הישראלית לחבר את החשמל למקום.
החברה הערבית היא בדעה אחרת. הם אומרים שאמנם להם לא היו שם זכויות
אבל גם לנו לא היו. הודענו שעל כך אין ויכוח ואנחנו ממשיכים בעבודת
החיבור. הם קיימו דיונים עם משרד המשפטים שבהם ניתן להבין שאולי
לא ינקטו בצעדים משפטיים, אם כי הם מסתייגים.

השר מ. בגין:

לפני למעלה משנה, טופל בענין עם
מר לוי אשכול ז"ל, וסוכם על איזה

הסכם. מה קרה להסכם הזה?

מר י. גלעד:

התחלנו כמו"מ בחודש ינואר שנה זו, על
סמך קוי הנחיה שסוכם. היה יסוד לחשוב
שהם יקבלו אותם, ואם לא יקבלו - יש יסוד למו"מ. הם צריכים לרשום את
החברה שלהם מרצונם, לפי החוק שלנו. אחר-כך היה צריך להתנהל מו"מ
בינינו וביניהם בקשר לזכויות. הם לא רשמו. אמרנו להם שאין להם זכויות
בהר הצופים ושאנחנו מתחילים לעבוד שם. הם הלכו ולא חזרו. ביקשנו מהם
לזמן אסיפה של בעלי המניות, הם הבטיחו לעשות זאת, ולא עשו. המשכנו
לעבוד כי עמדה לפנינו הכעיה של חיבור חשמל להר הצופים. האוניברסיטה
תתחיל לעבוד בחודש ספטמבר על ההר.

כאשר התברר למשרד המשפטים שהחברה

הירושלמית לא תירשם מרצונה הטוב, פרסמו צו לפיו החברות נרשמות אוטומטית
ברגע שזה קרה, הועדה שלנו הזמינה את החברה הערבית והודענו להם שהיות
והחברה רשומה בהתאם לחוק הישראלי, הם באים תחת הסמכות של המנהל

לעניני חשמל של מדינת ישראל. הצענו להם שלושה דברים:

קודם כל, שלא תהיינה פגיעות בזכויות של

בעלי המניות בחברה הזאת;

שנית, שהחברה הזאת צריכה לתת לחברת

החשמל הישראלית "סב-לייסנס" לאותם האיזורים שייקבע שחברת החשמל הישראלית צריכה לחבר חשמל;

שלישית, שהחברה הזאת תקבל במדינת ישראל,

במה שנוגע לתעריפים ודלק, אותו הטיפול שמקבלת החברה הישראלית.

במו"מ אהם דברנו על דברים מעשיים. היינו

צריכים לסטות קצת מהעקרונות שקבענו בהתחלה.

ההוראות הראשונות שקבלנו, היו: שחברת

החשמל הישראלית צריכה לקבל מהחברה היורדנית זכות לחבר חשמל לכל השטח

שהופקע. במו"מ אהם התברר לנו שזה לא הגיוני להציע. דבר דומה, נשמע

להם יותר הגיוני, ולמעשה איננו משנה. אמרנו להם שאנחנו מוכנים להציע

היות והם תחת פקוח של המנהל לעניני חשמל, הוא צריך לפעול לגבי חיבורים

חדשים במזרח ירושלים לפי העקרון של מה יותר כלכלי. אם הוא קובע שיותר

כלכלי לחבר את הרשת הישראלית, הם צריכים להסכים לזה. אם הוא קובע

שהגיון הכלכלי קובע שהם יחברו, יינתן להם לחבר. יש שני חריגים

משפטיים. חריג אחד: אם משרד הבטחון יקבע כי איזור מסוים הוא איזור

בטחון, הוא יחבר לחברת החשמל הישראלית. הם אומרים שהאיזור הזה יכול

לספק לעצמו את החשמל.

אחרי שאמרנו להם שעל הר הצופים לא מדברים

וכי זה שייך לחברה שלנו, דובר על גבעת המבתר. גם כאן הם הסכימו שההגיון

אצא מחייב שזה יחבר לרשת הישראלית. יש הסכמה בעל פה מצדם לחיבור

לרשת הישראלית, תוך מו"מ עם חברת החשמל על פיצוי. הם קבלו את העקרון.

אשר לרובע היהודי בעיר העתיקה, היה

ברור שמכל נקודת ראות אין סבה שאלה לא יחברו. בונים גם בואדי ג'וז,

חשבו לנכון שהם יחברו את החשמל גם שם. איזור נזה יעקב הוא עכשיו

בתכנון, ונדון בזה לפי אותו עקרון שקבענו.

אינני יודע אם אי פעם יחתמו על נייר.

בשיחות האחרונות שהיו לנו אהם, נתקבלו כמה דברים ע"י כל הנציגים

של החברה, שהם כללו את יו"ר החברה ומנכ"ל החברה ועו"ד החברה והמהנדס

הראשי. הם אמרו שאם יקבלו דלק בחיפה כאותו מחיר כמו החברה שלנו,

הם יספקו באותם תעריפים. את הויכוח צריך להעביר לפסים טכניים ולא מדיניים. הם יודעים שהר הצופים יחזרו לרשת הישראלית, אינני יודע באיזה צעדים הם ינקטו.

יש בעיה של גוש עציון. הם טוענים שזה איננו איזור בטחון, ואנחנו חיברנו את זה לרשת הישראלית. הם שלחו מברקים לכל השרים חברי הועדה הזאת וגם לשר הפיתוח. מר כנבישתי טיפל בעניין. ראש העיר בא במגע אתם, ביקשנו שהוא יפנה אותם לוועדה.

מר ט. כנבישתי: אנחנו רק טפלנו כגבעת המכתר ולא בגוש עציון.

מר י. גלעד: אני לא העליתי את הנושא של גוש עציון בישיבה אתם והם לא העלו אותו.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: מקובל עליהם שבאיזורים צבאיים הם לא יחברו את החשמל. הנימוק של האחזותנו בגוש עציון הוא נימוק בטחוני.

מר י. גלעד: לא דיברנו על זה יותר. אנחנו ממשיכים להתחבר להר הצופים.

אני מבקש אישור הקו שחברת החשמל הישראלית תמשיך לחבר חשמל להר הצופים, ואישור הקו שלנו שתביעה כלכלית תכריע. אינני חושב שחברת החשמל תתעשר או לא תתעשר מהעניין, זה עניין מדיני.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: לגבי הרובע היהודי אתה לא מעלה בעיה?

מר י. גלעד: לא, הם מחברים.

מר ז. שר: לגבי הר הצופים לא יכולה להיות מחלוקת. אינני מאמין שיקרה משהו, פרט לעשיית

"רעש".

בשנת 1954, בהסכמת ממשלת ישראל, מכרו לחברת החשמל המזרחית את החלק של הזכיון הנמצא בתחום ירדן; הר הצופים לא היה בתחום ירדן אף פעם. לפי סעיף 17 של הזכיון, מותר לבעל הזכיון להעביר קו חשמל משטח הזכיון שלו לשטח אחר שאיננו נמצא בשטח הזכיון,

בתנאי שלא נמכר חשמל בדרך. אין סיבה, לגבש הר הצופים, מדוע לא נמשיך בפעולות. עד להחלטת ועדת השרים בפברואר, ניהלה האוניברסיטה העברית מו"מ עם חברת החשמל המזרחית, והיו להם הוצאות בקשר לכך. יתכן מאד שבסלב אחרון נצטרך לפצות אותם במשהו על הוצאותיהם. אינני חושב שהסכום ניכר כל כך.

עקרונית, הייתי מאשר להם את האפשרות לקבל את ההוצאות.

מר מ. שמגר:

לא כל גוש עציון נמצא בשטח הזכיון. זה לא כלל את חברון. גם שם חל הכלל של הרשות

מר ז. שר:

להעביר את הקו לגבי השטחים הנוספים. בשיחה שקיים אתי שחאדה, הוא אמר שאם מדובר בחיבורים חלקיים, הם מוכנים לוותר. הם מוכנים לוותר על 70 הדירות שנבנו מעבר לקו הירוק בשלב הראשון. לגבי יתר האיזורים הנמצאים בתחום הזכיון, הם לא מראים שום סימן לויתור. אמר לי שחאדה - וזה גם נשמע ממקומות אחרים - שבהנהלת החברה יהיה קשה להעביר כל החלטה שתעביר איזה שהוא שטח של הזכיון לחברת החשמל הישראלית, לרבות מחנות צה"ל. הם הגישו תזכיר ארוך, שבו נאמר שהיום הם מספקים חשמל למחנות רבים, וזה נכון. הוא הוסיף: אחרי הכל, יהיה אינטרס להרוס את הקוים שלכם ולא שלנו, מצד החבלנים... כמעט מחצית מהחברה הם ראשי הערים והם לא יהיו מוכנים לנקוט בכל פעולה שיש בה ויתור לישראל.

אם נקבל את הקו של ניהול מו"מ כלכלי,

אנחנו נדרוש מהם לחבר חיבורים למקומות אחרים. יש מספיק מקומות שאפשר לחבר חשמל בגדה. אז הם יהיו מוכנים למו"מ. לפי דעתי, רק עם הקו של מו"מ כלכלי, + השלת חובות על החברה לחבר חשמל לכל יתר המקומות בגדה, יגרמו לכך שהם יעבדו במלוא ההספק ולא יהיה להם מספיק חשמל, ואז הם יסכימו להסכם, כי אז לא יהיה לדבר ריח פוליטי. אחרת - כך אמר לי עורך-הדין שלהם - הסיכוי שנגיע להסכם אתם הוא קלוש ביותר.

בהר הצופים אנחנו במסגרת זכויותינו. ביתר השטחים, זה שטח זכיון שלהם

מר מ. שמגר:

וזה מותנה בהסכמה שלהם.

קבלנו מהם מכתב לפני יומיים, בו הם מודיעים שלא יוכלו למלא את כל דרישותינו

מר י. תמיר:

לחשמל ברובע היהודי, היות ואנחנו מבססים את מרבית החימום על חשמל והם אינם יכולים לספק את הכמות הזאת. רציתי להביא את זה לתשומת לב הועדה.

מר א. פלד:

יש פה שתי בעיות: כלכלית ופוליטית.

אם מדברים על מבחינה הכלכלית, אין

הגיון שבאיזור ירושלים תפעלנה שתי חברות חשמל. ההוצאות כפולות, הרשתות כפולות. כך שמבחינה כלכלית צריך לשאוף לרשת חשמל אחת. מבחינה חוקית, אותו זכיון שעליו מתבססת חברת החשמל הירושלמית, זה חלק מממלכת ירדן. יש בו סעיף המקנה זכות לנציב העליון, ברצותו, לקנות את החברה. אם כך, ממלכת ישראל או שר הפיתוח יכול לבוא אל החברה ולומר שאנחנו רוצים לקנות אותה. חייבים רק לפצות אותם. גם מבחינת האינטרס הכלכלי וגם מבחינה החוק כלשונו, אפשר להתגבר על זה. הבעיה איננה רק כלכלית וחוקית שהורה. יש כאן בעיה מדינית. לא רוצים שיהיה רצש. הבעיה היא איך למנוע את הרצש. צריך לפעול כמה דברים.

צריך להבהיר לחברה הירושלמית בצורה

גלויה או נסתרת, שבינו את הרמז, שלמעלה מכושר הייצור שיש להם, לא יהיה להם יותר. הם יכולים לגדול ב-2 - 3 מגווש, ולא יותר. גם אם יגדלו פי שנים כמה שאנחנו אומרים, אם נטיל עליהם את האספקה של הרובע היהודי בעיר העתיקה ואת ואדי ג'וז, זה יבלע את החשמל שיש להם. אם יוברר להם שזה גבול היכולת שלהם ולא יתנו להם לויכוש גנרטורים נוספים, הם יעשו את השיקול. יתכן שגם אז לא יסכימו, וצריך יהיה לשיקול, ויתכן שיחליטו לפעול, וצריך לשלט את מחיר הרעש. צריך לרמוז להם שבשטחים שלהם הם יספקו את החשמל ובשטחים האחרים, חברת החשמל הישראלית תעשה זאת. ברגע שנכניס את השיקול הכלכלי הסכני, העניין יסתדר, לזעתי. צריך להחליט לא להגדיל את כושר הייצור של החברה הזאת. אז כל השכונות היהודיות תקבלנה חשמל ומהחברה הישראלית. מצד אחד הם דברו על רצון לספק יותר חשמל ומצד שני שמענו מפי מר תמיר שהם כתבו מכתב שלא יוכלו להתחייב לספק חשמל לרובע היהודי.

בניח שיש להם עודף חשמל וירצו לספק

יותר חשמל. האם בא בחשבון שחלק מהחשמל שלהם יסופק קולקטיבית לחברת החשמל הישראלית והיא תחלק את זה למינויים שלה?

מר צ. טרלו:

במהלך המו"מ אפשר לעלות על זה. הם

עלולים להסכים לדבר כזה. תר-פל-כן

היתה פנייה ממל"ח שמעונינים שנקבע לכל חיבור שלהם נקודות שלנו. במקרה של תקלה, אפשר יהיה לעבור להספקה מהרשת שלנו. הם גם מוכנים שאנשים שלנו ישבו בתחנה שלהם וישגיחו על הנעשה שם, אם אנחנו חושבים זאת לנכון מבחינה בטחונית.

אני רוצה למסור אינפורמציה שאולי

איננה ידועה לכל החברים. הויכוח אתם התנהל כרגיל. נראה לנו שאפשר להגיע אתם להסכם. הירדנים אינם מעוניינים בהסדר בינינו ובין חברת החשמל. הגיע מכתב אל כל החברות בירושלים, חתום ע"י רוחי אל-כטיב ובוא הוא הודיע:

א. היהודים רוצים להלאים את כל החברות

בירושלים;

ב. ממשלות סעודיה וכוויית, התחייבו

שם היהודים יפגעו בחברות שמסרבות לעבוד בירושלים, הם יתנו להן פיצויים + דיווידנדה. הפועל היוצא: אל תנהלו מו"מ;

ג. מה שאמר מר פלד לגבי כושר הייצור

שלהם, המדובר על השמח שהיה בתחום הזכיון שלהם. מדינת ישראל מכרה להם, בלונדון, את כל הזכויות, מה שנמצא מזרחה לקו הירוק. מה שנעשה בירושלים מזרחה מהקו הירוק, הם עושים בזכות. לבוא ולהגיד להם לא לספק שם חשמל, אני אינני רואה את האפשרות המשפטית לכך. הוא הדין לגבי יהודה ושומרון בתחום שהחוק הירדני קבע אתם ערב המלחמה. לנו יש ויכוח אידאולוגי אם הם יכולים לספק חשמל לשכם. על העיר חכרון לא חל הזכיון שלהם כי הם העבירו חוק באפריל 1967, לפיו מוסמך השר המוסמך להוציא צווי הרחבה גם לחכרון. אנחנו יכולים, במקום ללחוץ עליהם שלא יגדילו את התפוקה, להכריח אותם להגדיל את אספקת החשמל לכפרים. אינני רואה דרך משפטית שמזרחה מן הקו הירוק נוכל, באופן חוקי, לספק חשמל, ללא הסכמתם.

היום זה לא מועיל, אבל ב-8.7.67

מר ט. קולק:

פניתי לחברת החשמל, למר פלד, והצעתי

לו לתפוס את חברת החשמל שלא פעלה ולהפעיל אותה. עד היום אני מצטער שלא היה העוז לעשות זאת, כי אז היו נמנעים כל הדברים האלה. מצד שני, אינני חושב שאפשר להגביל אותם בשטח הקונצסציה שלהם. בשבילם חברת החשמל היא הסמל של מפעל תעשייתי מודרני שהם הקימו. שמענו מאנשי חברת החשמל, שמבחינת הניהול, החברה היא 100% בסדר, והם לא היו מנהלים אותה יותר טוב. זה בשבילם סמל שגם הם יכולים לעשות משהו בשטח התעשייה. אם נגיע אתם להסדרים, צריך לקיים אותם בכנות וביושר. אני חושב שהמו"מ יהיה יותר קשה ממה שמתאר מר פלד.

אם נגיע אתם להסדרים, צריך לתת להם להתפתח בשטח שלהם. אם צריך להביא עוד גנרטור, אז אפשר לתת להם עוד גנרטור, וכעבור 10 שנים עוד גנרטור אם יימשך המצב. צריך לפעול ביושר, לא צריך להגביל אותם בהתפתחות הטבעית באיזור שלהם, חוץ מהדברים שצויינו ע"י מר פלש. אני מתנגד לקו שהציג אותו מר פלד, הוא לא מעשי. בכל פעם אנחנו נוקטים עמדה קיצונית ואחר-כך צריכים לסגת, וזה לא טוב.

ד"ר כץ:

[היום עושים דברים בלתי חוקיים] לא נוכל לתת חשמל בלי אישור פורמלי של הממונה על החשמל, והוא מסרב לתת לנו את האישור. אנחנו מכקשים מהישיבה הזאת לבדוק את האפשרות.

בהמשך לדברי ראש העיר, אם יש למנוע רעש מסביב לעניין, אני חושב שאנחנו חיים באשליה. לא נימנע מרעש אם נעשה את הדברים שנשמעו כאן. מה שאנחנו מחליטים זה שהחברה הערבית תלך ותגדל תחזק ותתפשט. היא פנתה וביקשה דיזלים ויש לה הכסף לכך. נעביר את הרעש על קניית דיזלים במקום על חיבור כפרים. העמדה שלהם ברובע היהודי ברורה, את הרשת איננה די חזקה. לחזק את הרשת, עולה המון כסף. הם אינם רוצים לפזר את הרזרבה הגדולה של החשמל על הרובע היהודי.

בהתאם לטיוטת ההסכם שנמסר לנו, הממונה יכול להחליט אם נבוא להסכם על שתי חברות, על פיצויים לחברה הערבית. אני לא רואה אפשרות של הסכם. לא נוכל לתת להם את כל הרווחים שלנו. אם אנחנו חושבים שעלינו לספק את החשמל, אין זה בתור בעל העסק. אנחנו חושבים שמבחינה כלכלית נכון לתת את החשמל ממקור אחד. אני יודע שנעשה כאן אבסורד כלכלי, אי ניצול מתאים של השקעות. זה מחיר פוליטי כבד. אמרו להם שיקבלו דלק במחירים שמקבלת חברת החשמל, אבל עליהם להתאים את התעריפים לאלה הנהוגים בירושלים. צריך לזכור שלמעלה מ-50% של חשמל הם פוברים מחוץ לירושלים, ושם התעריפים גבוהים יותר.

מר צ. שרלו:

הדלק שהם יקנו כאותם המהירים יהיה מיועד רק לירושלים.

ד"ר ה. כץ:

אם הפוליטיקה קובעת שצריך לנסות למנוע את הרעש, זה דבר אחד. אנחנו מוכרחים לבנות קוים ראשיים לכל השטח על מנת למנוע בדיקות כלכליות שיהיו לרעתנו.

דיברתי עם תא"ל גזית על כך שיש להתקין קוים לאיזורים הכסחוניים, ואז כל דבר יהיה כלכלי. אני מבקש שפה יוחלט על כך.

מר ש. הלל:
אני מבין שלגבי הר הצופים קיימת החלטה. אולי אפשר להבין מדוע חשוב לנו להבחין בין הר הצופים לבין יתר החלקים של ירושלים? אם יש ענין פוליטי, אני מכין שאומרים שעל זה לא מדברים. מדוע לא מכניסים את הר הצופים לענין הכולל אשר לגביו יהיה דיון?

השר מ. בגין:
הסוגיה ברורה. אני מציע לפתוח בדיון. מה שאנחנו נצטרך, יהיה קשור בהבהרות נוספות מצד המומחים.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: זו היתה הכוונה. מה הם טמכויותיו של המסונה על החשמל במדינת ישראל? יש לו סמכות לקבוע לסי כותר לספק חשמל ואיפה?

מר ז. שר: לא.

משר א. ששון:
בנייה שהחברה הירושלמית תפנה אל הבג"צ האם יש לה סיכוי לזכות?

מר מ. שפיר:
אני הדגשתי שיש להבדיל בין הנושאים השונים לעניות דעתנו, לגבי הר הצופים יש לנו "קייז" לא רע. לגבי יתר השטחים, צריך לזכור שהזכיון שהם קנו בשנת 1954 קיים. לדעתי, אין לנו סיכוי לזכות כמשפט, אם הם יטענו למה אנחנו מחברים את החשמל במקומות שהם בתחום הזכיון שלהם. הם גם יכולים לטעון אל בית הדין ההינלאומי ויש להם סיכוי לזכות גם שם. לגבי יתר השטחים, זה צריך להיות בנוי על יסוד ההסכם.

השר א. ששון:
הממשלה לא החליטה לגרש את 70,000 הערבים ממזרח ירושלים. היא לא החליטה לנשל אותם מעבודתם. לעומת זאת, הממשלה קבלה את הסצב במזרח ירושלים כפי שהוא והחליטה לעשות כל מאמץ כדי לקיים דו-קיום בשלום והבנה בין שני החלקים.

מדוע עלינו לעשות כל הדברים האלה המעוררים את הבעיות? החברה הזאת פועלת ויש לה זכיון. יכול להיות לנו פקוח עליה. מדוע למנוע מטנה להמשיך בעבודתה?

אם בירושלים יש שתי חברות חשמל, האם מבחינה משפטית אנחנו יכולים לתבוע מהחברה השניה שתספק חשמל באותו המחיר כמו החברה שלנו?

כן.

מר מ. שמגר:

אם הם יקבלו את הדלק באותו המחיר, אנחנו יכולים להכריח אותם לספק חשמל

מר ט. קולק:

באותם התנאים.

הדעה שלי היא שצריך לאפשר לה להמשיך בעבודתה.

השר א. ששון:

כאשר ישבנו על הסוגיה הזאת בשנת 1968, הבענו דאגה שלא ייווצר רושם כי אנחנו

השר מ. בגין:

מכתיבים להם. יש לי הרושם, שהיום, מתוך הדאגה הזאת, נמצאנו במצב בו הם מכתיבים לנו. לא ברור לי מדוע אנחנו צריכים להמציא במצב כזה. אני אבקש מטעם דוברי הועדה לענייני החשמל להסביר לוועדה מהי הסטייה במו"מ שניהלתם עם החברה הערבית, בהשוואה לסעיפים שנתקבלו בוועדת השרים לענייני ירושלים. הסטייה, שבדיעבד, כעבור חודשים אחדים, אתם מבקשים אישור הועדה. אם אנשים מקבלים ימוי כוח, מטעם הממשלה, לנהל מו"מ, וקווי ההנחייה הם ברורים מאד, ומוצאים שצריך לחרוג מהם, זה לגיטימי, אבל לפני שעושים חריגים, צריך לבוא למסמכים ולבקש סמכות אחרת, ולא להעמיד ועדת שרים, המועלת בסמכות הממשלה, בפני עובדה קיימת, ולאחר כמה חודשים לבקש מהם אישור הסטייה.

הוסכם, בראשות ראש הממשלה המנוח, דבר, לפני פחות משנה. ניתנו קווי הנחיה. הדבר הראשון שנקבע, היה: שעל החברה להדשם כחברה ישראלית. בינתיים הדבר קרה בדרך אחרת. היום הם חברה על פי החוק הישראלי. זה שינוי יסודי מאד בסטטוס שלהם. היינו צריכים לקבל מהם הסכמה:

"החברה תסכים להעביר בדרך של העברה זכויות זמניות -

1. השטח שהופקע בצפון מזרח ירושלים, כולל, בין השאר, את גבעת הטבתר והר הצופים;

2. השטח ששמש לצרכי צה"ל סמוך לכניסי אוגוסטה ויקטוריה;

3. השטח שהופקע כנוה יעקב;

4. השטחים המשמשים לצרכי צה"ל בבית-אל ובבעל חצור;

5. גוש עציון."

לקחנו בחשבון כי הפעלת החשמל ע"י

חברה ערבית היא יקרה, אם ברצח להשוות את המחירים, ליתן לחברה הירושלמית סובסידיה. כך כתוב בטפורס בסעיף 11:

"אם יוחלט כי חברת החשמל של מזרח

ירושלים תספק חשמל בתחומי שפופה של עיריית ירושלים במחירים השווים

למחירים כמערכ ירושלים, יהיה צורך לתת לחברה סובסידיה נאותה".

"הוא הדין אם יוחלט להשוות את מחירי

החשמל שהחברה מספקת ביהודה ובשומרון, לאלה הקיימים בירושלים או במקום אחר בישראל".

בלי שום ספק הלכנו וחוק מאד.

לאור כל אלה, אבקש ממך גלעד להסביר

לחברי הממשלה, מה הם הדברים הקונקרטיים שאתה עכשיו מבקש אישור לסטייה.

אני היום, כחבר הוועדה, הוזמנתי לישיבה ושבעתי הרצאה בה נאמר שהיתה

סטייה כיוחס להנחיות שניתנו לוועדה ומבקשים אישור לסטייה זו. אני כחבר

הוועדה מתאובן על זה. אני בפעם הראשונה שמעתי על כך. לא יכולתי להתעניין

בחודשים האלה איזה מו"מ מתנהל. אני שואל: באילו מעיפים סטיות

ואיך אתם מבקשים אישור? אני חושב שלא צריך להגיע למצב שבו יכתיבו

לנו. חשמל הוא דבר חשוב ביותר. אם תהיה סבוסג'ה בהספקת החשמל, זה

יכול להיות דבר חמור מאד. מי שהוא יעשה לנו חושך באיזה שהוא מקום

ובחושך הזה אפשר לעשות הרבה מאד דברים שבאוו קשה לעשותם. אנחנו צריכים

לסמוך על הקבוצה הזאת שהיא עויינת לנו, שמקבלת פקודות מרבת עמון?

מדוע הם צריכים להכתיב לנו? לדעתי הם גומרים שאינם יכולים לספק חשמל

לרובע היהודי בירושלים. לא צריך לספק להם יותר דלק, אלא צריך להגיד

להם שאם הם לא יכולים לספק, אנחנו נספק את החשמל הדרוש. יש להם זכיון

אבל בו יש תנאי: הם צריכים לספק את הצרכים. אם הם לא מסוגלים לעשות

זאת, מי שהוא אחר יספק. לדעתי, זו צריכה להיות התשובה, לאור האינפורמצ

תמיר. כך גם צריך לעשות במקומות אחרים. מה שקשור לצבא, יכולים לסמוך על החברה הזאת שתספק למקומות שבהם יושב הצבא? פה לא יושבים אנשים המעוניינים שיקום רעש ע"י הערבים. אני רק אומר שלא צריך לתת להם להתרחב. אני חושב שהקבוצה המנהלת את החברה הזאת היא קבוצת אויבים. אם הם לא יכולים לספק מה שהם חייבים על פי הזכיון, צריך לנצל את ההזדמנות הזאת ולספק את החשמל ע"י החברה הישראלית. אני חושב שנמצא את הדרך המשפטית לכך.

לפי דעתי, החריף המצב לגבי מה שקבענו לפני 8 חודשים. בכל אופן, לאחר שנשמע ממה הססיה, נוכל להחליט.

השר ז. ורהפטיג:

נדמה לי, שבשבילנו לא הבעיה של חברת החשמל הערבית קיימת, כי אם הבעיה של החשמל. בעית החשמל היא בעיה בטהונית יותר מאשר כלכלית. מבחינה כלכלית נדמה לי, שאין עינינו צרה בחברת החשמל הערבית, בעיקר כאשר היא בירושלים ואנחנו מצוים לזאוג לפרנסתם של הערבים. לכן לא הבעיה הכלכלית היא העיקר.

הבעיה שמעיקה עלי היא: אם אנחנו יכולים להיות בטוחים וטמוכים שהחשמל יסופק ולא תהיה הפרעה. אם אפשר היה להבטיח את זה ע"י חוק וגם ע"י צו של הממשלה, היה טוב. יש שתי חברות חשמל, ואם אחת לא מספקת או מסרבת לספק, או לא יכולה להבטיח אספקה סדירה, שתוכל הרשות לומר, שאם כך, תספק החברה השניה את החשמל הדרוש. השאלה היא אם זה במסגרת הזכויות שהוענקו. אני חושב שכן. עלינו להיות מעוניינים לשמור על הזכיון. העיקר הוא להבטיח שהחשמל יובטח. אפשר להניח שאם הם לא להוסיף לספק את החשמל לדירות שאנחנו כונים בגבעת המבשר, הסיבה היא פוליטית. הם לא יאמרו זאת.

מר ט. קולק: הם מתחננים שיתנו להם לספק את החשמל שם.

השר ז. ורהפטיג:

אני יודע איך הם מתמחקים ולא חותמים על שום מסמך, הם מוכנים להחליט רק בעל-פה. אם הם יספקו חשמל, יש להניח שאם הם יספקו את החשמל, תהיה הפסקה. נחכה לתגובה. יכולנו מבחינה משפטית להבטיח שאם הם לא בותנים כיאות, תוכל החברה השניה לעשות זאת. אני מסכים לתת להם לספק חשמל בגבעת המבשר וגם ברובע היהודי. לא הצד העסקי מצנין אותי כאן. אני מבקש לברר אפשרות, איך להבטיח זאת מבחינה משפטית. הם יקבלו דלק באותו המחיר ויספקו חשמל באותו המחיר. איך להבטיח זאת?

ט ו ד י

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

מכיון שלא עשינו בחדות הנצחון את מה
שיכולנו לעשות - לפי דברי ראש העיר -

זאת עובדה שצריכה במשהו להכתיב את מדיניותנו, אם כי לטווח ארוך מאד.
אינני מעלה על דעתי שתי חברות חשמל. המטרה הסופית היא, שחברת החשמל
כמזרח ירושלים תתמזג, בצורה זו או אחרת, בחברה הישראלית; אם בדרך
של אמצעים חוקיים, או בדרך של רכישה. אני אינני מאמין שהם ימכרו
מרצונם; אינני סבור שנוח לנו להפקיע את החברה. עלינו ללמוד להיות
עם הבעיה הזאת, כשם שאנחנו צריכים ללמוד להיות עם 70,000 ערבים
ש רובם המכריע הם עויינים לנו.

לכן, נקודת המוצא שלי היא: היותנו

לא רק מדינה מתגוננת, אלא גם מדינת חוק, ואני לא מעלה על דעתי
שכל עוד קיימת חברת החשמל הערבית, אנחנו ננקוט בצעדים שתיאורטית,
לדעת היועץ המשפטי לממשלה, לא נעמוד בהם בבג"צ, אילו נצלו את האמצעים
הזה (נכון שהם לא מנצלים את האמצעים הזה מסעמים מדיניים). צריך
לחשוב על כך שאנחנו מדינה, איננו מתחרת ואפילו לא מחלקה מדינית
של הסוכנות. לכן לא הייתי רוצה שננקוט בצעדים שאליבא דיועצים
משפטיים שלנו הם בלתי חוקיים.

הממשלה רוצה להצר את הצעדים של

החברה הערבית, שתעשה זאת באופן חוקי, ותיטול על עצמה את האחריות לכך.

למדתי הרבה מאד מלוי אשכול ז"ל,

היו לו מימרות רבות. אחת מהן היתה: אם אתה רוצה לקצץ את זנבו של
כלב, קצץ אותו פעם אחת מן הקצה ולא כמה פעמים. אם הקבוצה העומדת
בראש חברת החשמל ומקיימת קשרים עם ממשלת ירדן מתכוונת להזעיק את
דעת הקהל העולמית שתנקוט בצעדים נגד הצעדים שלנו, צריך להיות ברור
שניקח עלינו את הסיכון כולו, ובאותו רעש ניקח לנו את חברת החשמל
כולה. אם הם ידעו שאם ילכו אתנו בקרי, באותו רעש נעשה כבר צעד
רדיקלי, אם ידעו זאת, הם ישקלו אם כדאי להם ללכת אתנו בקרי. צריך
לנצל את חרב דמוקלס זו כדי להקים את המפעל. לכן מה שלא ניתן
להשיג ע"י הסכמתם, לא נוכל לקחת באופן שלדעתנו הוא בלתי חוקי.
את ההסכמה נשיג ע"י ידיעתם שלא נרתע גם להלאים את המפעל כולו.
אני אבקש שלצוות המנהל את המו"ט, יצורף היועץ המדיני של ראש הממשלה.

אם הם לא יכולים לספק חשמל לקטע

זה או אחר בתחום הזכיון שלהם ובתחום הטיפול שלהם; אם הם לא יכולים
לתת את מלוא החשמל לרובע היהודי, אז צריך לומר להם: או שיספקו
או שניטול מהם את התפקיד לספק חשמל לרובע היהודי. אז הם יעשו

אחת מן השתיים: או שיחתרו, או שהם ייבאו עוד גנרטור ויספקו, או שיחליפו את קו המתח הגבוה בקיבולת יותר גדולה. לא נוכל למנוע זאת מהם. כך הדבר נראה לי.

אני מציע לסיכום את הדברים הבאים:

היות והם השלימו עם הר הצופים, אין לנו יותר ענין מדיני לעשות אבחנה בין זכויותינו בהר הצופים לבין זכויותינו במזרח ירושלים. כל זה חלק מהריכוזות הישראלית. במידה שהחוק הישראלי מתיר לנו, או במידה שאנחנו זוכים בהסכמתם לחדור אל התחום של השטח המזרחי ע"י חברת החשמל הישראלית, כדאי לעשות זאת. לכן אני בהחלט מציע שאנחנו נספק את החשמל להר הצופים ע"י חברת החשמל הישראלית, וניתן לזה את אישור ועדת השרים. היועץ המשפטי אומר שבתחום הזה יש לו "קייט טוב".

אני מבין שהם נותנים הסכמה בקשר ל"רמת אשכול". אם ניתן להגיע להסכם שיש בו גם מתן פיצויים, זה כדאי.

מר ט. קולק:

הם לא יוותרו על גבעת המבחר ועל הגבעה הצרפתית. הם יוותרו רק

על חלק מהבתים שם.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלוז:

אני מדבר על מה שהם יסכימו. הצעת קריטריון שלפיו נפעל. במידה שניתן

להשיג את הסכמתם, להרחיב את השטח ברמת אשכול עד המקסימום האפשרי, זה כולל פיצויים שקשורים לזה.

אני מציע שנצפה בהשקעות קטנות

שהם השקיעו תוך כדי מו"מ עם האוניברסיטה בנוגע להר הצופים.

אני מקבל את הצעת מר כץ שמוזכרת

גם בהחלטה שנתקבלה בראשות אשכול ז"ל, שנעביר את כבל המתח שלנו לבסיסי צה"ל מצפון עד בית אל, נעבור את התחום של ביה יעקב, במידה שצריך לתת לזה טוענה בטחונות, זה מצד אחד; ולגוש עציון מצד שני. ברגע שיהיו לנו שני קווי מתח כאלה, כאשר המנהל לענייני החשמל ירצה לפסוק פסיקה כלכלית, יקח בחשבון ששם יש כבל מתח שהולך לבסיסים הצבאיים או אסטרטגיים.

ו ד י

אינני מציע ללחוץ עליהם לספק חטמל
לכפרים. אם הם רוצים, הם ינהלו מו"מ ; אם הם לא רוצים, מה אנחנו נעשה?
כשנדון בזה, נזכור רק שיש גם בעיה כזאת.. זה אולי שטח שסייך לוועדת
השרים לענין השטחים.

אני בעד זה שנספק להם דלק בתנאים
שמספקים לחברת החשמל, ולתבוע מהם - על פי צו - תעריפים כדוגמת החברה
שלנו.

אנחנו נשב במארג וכאשר יבשילו
התנאים המדיניים, נדאג לאיחוד החברות האלה. זה הסיכום לדעתי.

סגן השר י. שערי:
אני מסכים לסיכום האחרון שלך, שהמטרה
צריכה להיות לאחד את החברות. אין
צורך בחברה קטנה ועל ידה החברה הגדולה. הבעיה מחעורבת: אם לא הולכים
בדרך זו, מה קורה. הם אינם מוכנים למכור; להפסיד אפשר אבל צריך
להחליט שרוצים בזה.

אני רוצה לומר לשר בנין, שהנוסח
שניתן לוועדה הוא קצת שונה. זו הייתה הצעה שסוכמה ע"י הממשלה. היתה
כאן ההנחה שאפשר להגיע אתם להסדר. לא הצענו אתם להסדר. אינני מאמין
שבכלל נגיע אתם להסדר. אינני מאמין שנגיע לאיזה זכו כתוב בינינו
לבינם. אני חושב שצריך לעשות מה שאפשר בהסכמה וגם באי-הסכמה, מבלי
שהדבר יביא לקונפליקט רציני אשר יכניס אותנו למצב קשה ביותר.
ניהלנו אתם מו"מ למעלה משנה ולא הגענו להסכם.

בענין הר הצופים, אני מציע להחליט
לסיים את המלאכה, עם כל הסיכון הכרוך בכך. בשעתו הוחלט לעשות את
כל הדברים, אבל עוד לא לחבר באופן סופי אלא אם יתברר שאין דרך אחרת.
כל יתר הדברים אנחנו מבצעים. נמשיך אתם את המו"מ על יסוד הקריטריון
הכלכלי; הוא הרבה יותר נוח. אינני מאמין שיצא מזה הרבה, אבל יתכן
שעל יסוד זה הם לא יקימו רעש, אם יהיה להם ברור שאם יוחיקו לכת
אנחנו נאלץ ללכת בדרך של הפקעה. אני מציע לאפשר ניהול מו"מ על
יסוד הקריטריון הכלכלי הסכמי. זה יביא לכך שנוכל להסתדר בשקט בלי
לעורר מהומה גדולה.

מר ט. קולק: אין לי חילוקי דעות עם השר בנין.
אני רק חושש מכך שמחליטים החלטות קצוניות
ואחר-כך אנחנו נאלצים לסגת. כך היה בענין החברות; החלטנו על חוק
אחר-כך נתנו להם עוד שהות של 6 חודשים, ולבסוף נקטנו בדרך אחרת. מוטב
מיד להחליט על דרך מסוימת שנוכל לעמוד בה.

מר א. רקובר: אם החכרה הירושלמית תיתן חשמל בתעריפים
המקובלים אצלנו, יתכן שלא תוכל לנהל את
העסק שלה, הם יכולים - לפי הזכיון - לפנות אל השר הממונה, ולבקש ממנו
אישור להעלות התעריפים. אנחנו עלולים לעמוד בפני בעיה כזאת. בזמן
המנדט היה מקרה דומה, ודרשנו שהחכרה הירושלמית תיתן חשמל באותם התעריפים.
כתוצאה מכך היה איחוד של שתי החברות. זה ענין הנתון לסמכותי כמנהל
עניני החשמל. אם מאשרים את הזכיון שלהם, יש צורך להעביר את הסמכות
של הנציב העליון אל שר הפיתוח.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: זה לא קיים היום על פי החוק?

מר ז. שר: רק בתחומי מדינת ישראל.

מר ט. קולק: לא רוצים להסיל עליהם את המחירים אלא
בירושלים. גם הדלק מסופק רק לאיזורים
אלה.

ניצב ש. רוזוליו: אני מציע שיבטיחו אספקת חירום במקרה
של סבוטג'ה או מקרים אחרים.

מר צ. טרלו: הם מוכנים לזה. אין שום בעיות בקשר לכך.

ניצב ש. רוזוליו: צריך גם לדאוג למקרה של שביתה.

מר צ. טרלו: אני מבקש להבהיר 2 - 3 דברים שלא
הובהרו.

אני חייב תשובה לשר בנין. הנייר שמתוכו
קרא השר בנין ופירט מקומות שבהם צריך לדאוג לחיבור חשמל, הממשלה
הרחיבה את זה עוד יותר. בנייר שצורף להחלטת הממשלה נאמר:

(קורא מההנחיות שצורפו להחלטת הממשלה ונמסרו לוועדה).

אני מצהיר שמההנחיות האלה לא סטינו ימין או שמאל. הגשנו להם נייר שנוסח על-ידינו, לאור התיקונים בחוק החברות. שם כתוב: (קורא מהכתב מסמך שהוגש לחברה הירושלמית באנגלית).

כל מה שהוגדר כאיזור בטחון, כולל מחסני

צבא ירוקיים. זאת כתבנו, לאחר שמשרד הבטחון הסביר לנו מה דרוש. תרגמנו לאנגלית את החלטת הממשלה. אנחנו ביקשנו רק חופש תמרון מסוים. ביקשנו לגבי הרובע היהודי ורמת אשכול. ענין נוה-יעקב נשאר פתוח. הצבא קונה מהם חשמל. הצבא קונה מהם חשמל, ומוכן להעמיד גנרסורים שלו לצרכי חירום.

אני מוכן להסכים עם השר בגין שהם אינם אוהבים אותנו. הם אינם אוהבים אותנו יותר מאשר אנחנו אותם. רוחי אל-כטיב יושב בירדן והם אינם מכירים בו כמנהל כללי. הם כותבים היום לממשלת ישראל. בכותרת מופיעה המלה "ישראל".

אני מסכים עם דברי סגן ראש הממשלה,

שאם צריך לחתוך את הזנב, צריך לחתוך אותו מהקצה...

שאלתי את עורך הדין שלהם מי כתב את

המכתב בענין גוש עציון. הוא אמר שאחיו כתבו. א. הוא אמר לי: התפקיד שלנו הוא לצעוק, והתפקיד שלהם הוא לעשות מה שאתם מבינים. צריך להסביר להם את הענין כמו"מ, שהענין לא יבוא למועצת הבטחון.

יש בעיה טכנית של אישור. חברת החשמל

רוצה אישור ואנחנו לא רצינו לתת את זה, וזה על דעת שר המשפטים וסגן שר הפיתוח. יש בעיה של רשיון עבודה ברמת אשכול וכל השטח בהר הצופים. אמרנו להם לפעול בצורה של "חומה ומגדל". מבחינה משפטית איננו יכולים להוציא את האישור הזה. לגבי הר הצופים, כלפי פנים, הוא ניתן לכם. ביקשנו שיחברו ואחר-כך נדבר. הערבים יבקשו צו מניעה? נלך לבית משפט ישראלי ונתדיין על פיצויים; לכל היותר נתחייב בתשלום פיצויים.

אני מציע שני דברים. לא הייתי נותן

היום אישורים על שום דבר. נתחבר להר הצופים וניקח את הסיכון.

צריך להסביר להם שיש לנו אמצעים שונים ושיטות פעולה.

ש. גזית:

אני מבין שהועלתה הצעה שנגיש את ההזמנה למתקנים באיזור בית-אל לחברת החשמל

הישראלית. אנחנו בעד זה. אולם, יש פה בעיה, מבחינה מעשית זה לא עומד על הפרק בתכניות העבודה שלנו. יש לנו חשמל.

הייתי מאד רוצה שבמסגרת המו"מ, תינתנה

ההקלות על מחירי הדלק לחברה הירושלמית על כל המקומות, ולכפות עליהם תעריפים מוזלים על כל השטחים, גם ביהודה ושומרון.

סגן השר י. שערי:

הם לא יוכלו לעמוד בזה.

מר ז. טרלו:

הם לא קבלו הלואות לעשרות שנים.

הם יפשוטו את הרגל. הם יבקשו פיצוי על

הכספים שהם השקיעו.

מר ז. שר:

לפי תנאי הזכיון הוכטח להם רווח מינימום.

אם נקבע את תעריפי החשמל הישראליים

ביהודה ושומרון, הם יבקשו סובסידיה. אינני בטוח אם הצבא צריך להיות מעוניין בזה כי הצבא זכאי להנחה בשעור של 40%.

מר א. פלד:

אם נאלץ אותם לקבל תעריפים שווים

לשגו, הם יעמדו ברמת רווחיות נמוכה

יותר. היום הרווחיות שלהם היא בשעור של 17% בעוד שלחברה הישראלית ש 6% - 7%. לעומת זאת, אם יכריחו אותם לעשות זאת ככל השטחים שלהם, ספק אם יגיעו לרמת רווחיות, ואז יתכן שנבקש להפעיל את הסעיף בקונצסיה ולהעלות להם את התעריפים כדי לתת להם רווח של 8%.

מר מ. שמגר:

כאשר הוחל במו"מ, היה מדובר על כך

שכדי להתיר לחברה לפעול בירושלים

וכדי לא לקחת מהם מיד את המניות של הנפקדים, דרושים תנאים מסוימים, ואלה היו התנאים שנתכנן אפשרות לספק חשמל למחנות וכל מה שהוסכם. זה היה תמורת ויתור שלנו. היום זה אחרת. היום אנחנו אומרים שגם אם הם לא יעשו מה ש אנחנו מבקשים מהם, פרט להר הצופים, לא נבקוש בפעולות שאנחנו רשאים לנקוט בהן. יש כאן סטייה מהמצב.

אני סבור, שמבחינה משפטית, לא צריך

אזאין לנו ברירה אחרת. אין לנו כוח לשלול מהם את הקונצסיה. צריך ללכת בקו של מתן מינימום שצריך לתת להם, וכל פעם לתת להם מה שפחות.

לא נוכל ללכת בקו הקיצוני יותר ולומר להם שאם הם לא מסכימים לספק לשיכונים וכו', ניקח את החברה ונושיב שם מנהלים שלנו. את זה איננו עושים.

מר י. גלעד:

מה שאמרנו להם ב-31.7 (זו היתה הישיבה האחרונה) היה בדיוק לפי קווי ההנחייה של הממשלה, שאינם מנוסחים בדיוק כפי שהשר בגין אמר, אבל הם באותה רוח. התברר, תוך כדי דיון, שעל זה אין אפשרות להגיע אתם להסכם. בנייר הזה כתוב: אם אינכם מסכימים לכל מה שכתוב, אנחנו ממקיעים. נאמר לנו: "החברה מסכים" וכו'. הממשלה החליטה שהם יסכימו... היות והם לא הסכימו, כתבנו להם, באותו שטח שלא היתה קונצסיה, אין על מה לדבר; באותו שטח מחוץ לעיר, אין על מה לדבר; על יתר הדברים אנחנו רוצים להגיע אתם לישיבה הסכמית. חשבנו שפתוך הידברות בינם ובין חברת החשמל, יגיעו לקניית חשמל. ברגע שעלינו על זה, ביקשנו לזמן את הוועדה. אם ועדת השרים תחליט אחרת, בבקשה. ועדת השרים חשבה שזו הדרך הנכונה, במקום שהבחינה המשפטית היא אתנו, יש לנו כוח; במקום שאין לנו עמדה משפטית חזקה, צריך להגיע אתם להסכם.

אשר לשאלה אם הם יכולים לספק חשמל לפי הכמות הדרושה - הם אומרים שהם רוצים להרחיב את הרשת ואת התחנות שלהם. הם טוענים שיש להם אפשרות תוך שנה להרחיב ולספק את החשמל. אמרנו שצריך לפעול לפי ההגיון הכלכלי ולא לחכות שנה.

המסמך מדבר על דלק רק לירושלים ולא נכנסנו לשאלה של יהודה ושומרון. זו שאלה משפטית ומדינית אחרת לגמרי.

אינני יודע אם יהיה רעש, אבל אני יודע שלאחר ששה חודשי מו"מ, הגענו לכך שאנחנו מחברים חשמל להר הצופים וגם לגבעת המכתר. היום אין רעש, אולי עוד יהיה.

ד"ר ח. פז:

בקשר לרמת אשכול יש אי-הבנה. אנחנו רוצים לחבר אל כל השיכונים והם מדברים על חלק

קטן.

הממשלה איננה יכולה לעשות דבר בלתי חוקי, חברת החשמל יכולה לעשות דברים בלתי חוקיים. אני מבקש הודעה מהממשלה. אנחנו צריכים לקבל הודעה שעלינו לספק חשמל.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: האם יש צורך משפטי שועדת השרים, בסמכות הממשלה, תיתן סמכות לשר הפיתוח או לכל אדם שהוא יכול להאציל לו מסמכיותיו, כדי להפעיל את המנהל לענייני החשמל?

מר מ. שמגר: לדעתי זה קיים. שר הפיתוח ~~ממנה~~ ממנה על חוק החברה.

סגן השר י. שערי: יש קונצסיה והוא צריך לכבד אותה. הוא צריך לתת אישור להר הצופים שאפשר להעביר את הקו דרך הקונצסיה של מי שהוא אחר.

מר מ. שמגר: אני מציע שהועדה תקבע את העקרונות כפי שאתה הצעת. אנחנו נבדוק את זה. אם אין לו סמכות כזאת, נביא את זה לכאן.

ס ו ד י

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

ייבדק ע"י היועץ המשפטי לממשלה
ונציגי משרד הפיתוח ענין סמכויות

שר הפיתוח בנידון. באם יתברר שיש לו מלוא הסמכויות, אנחנו אפוא
מסתפקים בחוק הקיים. אם יומלץ שהועדה תעניק לו את הסמכויות,
נעשה זאת כישיבה הבאה. היוזמה היא בידי היועץ המשפטי לממשלה.
אני מציע לוועדה להחליט על בצוע חיבורי החירום בין שתי הרשות.
מה שהציע מר רוזוליו, אבל לא רק לתפארת המליצה, אלא לבצע את
החיבורים הלכה למעשה. אני מבין שהם הסכימו לזה. אני מציע
שתתיעצו עם גורמי הבטחון, עם ועדת רוזוליו, כדי שהחיבורים האלה
יענו על הכעיה במקרה של ניתוק החשמל.

מר צ. טרלו:

ההסכמה שלהם לסידורי בטחון, כפי
שאני זוכר, היא:

הם מוכנים לסידורי בטחון בתוך
התחנה. ענין מל"ח עוד לא הועלה אתם לדיון, מן הסבה שעוד לא ידענו
איפה אפחנו עומדים אתם. אומרים שהם יירתעו מזה. יש סעיף שסוכם
טכנית, כישיבה בראשות הממונה עם נציגי שתי החברות שידאגו לנושאים
האלה.

מר א. פלד:

אנחנו מכינים התקשרות בין הרשת
שלנו לבין הרשת שלהם. לא שואלים
אותם ולא מבקשים מהם אישור. הם לא יתנו אישור. הסידורים יהיו
אלה: בשעת חירום יקח לנו 48 שעות כדי לחבר את המקומות לרשת שלנו.
אלה סידורי מל"ח.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

אם יש בסיס חוקי, או ע"י הוצאת
צו מיוחד, להבטיח מה שמל"ח דורשת

מאתנו, צריך לעשות זאת.

מר ז. שר:

לזה יש סמכות חוקית.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

על דעת השרים אפשר לסכם שאנחנו
מורים לכל הגורמים הנוגעים בדבר

להבטיח חיבור חשמל לשעת חירום. אם צריך להוציא צו, אני מבקש
מהמשפטים לעשות זאת.

ס ו ד י

מה שנוגע להתחברות לבסיס הצבא בבית אל,

לאור ההערה של ת"א אל גזית, אני מציע שהענין ייבדק פעם נוספת בין חברת החשמל ומשרד הפיתוח מצד אחד, ומשרד האוצר מצד שני, ורשויות הבטחון מצד שלישי. אנחנו לא נקבל פה החלטה תקציבית. אנחנו רק קובעים שמבחינה מדינית יש לנו ענין שאספקת החשמל לבסיסי צה"ל בבית אל ובנוה יעקב, תיעשה ע"י חברת החשמל הישראלית. איך ומתי לבצע - אנחנו משאירים את ההחלטה בידי הצירוף המשולש של האוצר הפיתוח והצבא.

לגבי גוש עציון אין בעיה כזאת, ברור

שחברת החשמל הישראלית צריכה לספק להם חשמל.

לדעתנו יש לנו כיסוי חוקי לזה.

מר כץ:

נניח שהצבא רוצה לספק את התצרוכת מחברת החשמל הירושלמית ולסדר לו

מר צ. סרלו:

גנרטורים?

בשטח של נוה יעקב עובר קו חשמל של החברה הערבית.

מר רקובר:

אם נקבל הזמנה עד בית אל, הרבה יותר קל לנו גם לכלול את זה.

מר כץ:

אני מבקש שתשאירו את זה לבדיקה כלכלית.

מר י. גלעד:

אני מבקש שתהיה בדיקה כלכלית ואז יהיה יותר קל להחליט.

מר א. אגמון:

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:
מבחינה מדינית שהורה יש לנו ענין
לחדור לבית אל ונוה יעקב. הדבר
ייעשה - אם זה ייראה כסביר מבחינה כלכלית, אחרי בדיקה של שלושת
הגורמים הנוגעים בדבר: האוצר, הפיתוח והצבא.

ס ו ד י

אני חושב שלא צריך להוציא מידם את הדבר
אם זה כבר בידם.

השר ז. ורהפטיג:

מר ט. קולק:
יכול להיות שמחר תעמוד בפני האוצר
בעיה אם ליישב אלף משפחות בירושלים
או לעשות את קו החשמל. מי שהוא צריך להחליט מה יותר חשוב.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלו:
עד עכשיו אני קובע עובדה שלא היתה
הגבלה תקציבית לגבי איכלוס ירושלים.

אני רוצה לקבל חוות דעת על הנושא
של הספקת חשמל לבית אל. אני רוצה שבדיון יהיו מיוצגים גם אנשי
משרד המשפטים והאוצר.

מר י. גלעד:
כועדה שלנו מיוצגים כל הגורמים
אני חושב שזה יכול להיבדק שם.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלו:
אשר לגוש עציון, אין ויכוח. חברת
החשמל מספקת חשמל לגוש עציון.

לגבי הר הצופים, אנחנו מקבלים את
העצה של משרד המשפטים, שלא למנוע מחברת החשמל הישראלית להעביר
את קו המתח שלה עד הר הצופים, תוך הסתכנות שאם תהיה תביעה משפטית
בית המשפט יכול לפסוק נגד חברת החשמל. אתם מעבירים את הקו דרך
שטח שהוא בתחום הקונצסיה שלהם.

השר א. ששון:
אני מציע לדחות את ההחלטה בענין זה.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלו:
אם אני דוחה את ההחלטה לגבי בית אל,
אז יש שם חשמל; אבל אם מדובר
בהר הצופים, אני לא בעד דחיית ההחלטה.

השר א. ששון:
איננו מעוניינים לעשות רעש ערב
עצרת האו"ם.

ס ו ד י

י. שער:

היה סיכום בממשלה שהחברת החשמל עושה את העבודה. אלא מה? היא תעשה זאת

בצורה כזאת שהעניין יעמוד להכרעה ברגע שהכל מוכן. אבל בינתיים עשו כבר את העבודה.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

אני לא מציע לוועדת השרים לעניין ירושלים לבטל החלטה קודמת של הממשלה.

היה אישור עקרוני ע"י הממשלה? אתם פעלתם לפי האישור הזה ולא חרגתם ממנו?

מר צ. טרלו:

כן. היה אישור נוסף ששר המשפטים ושר הפיתוח דנו על כך והחליטו על

מדיניות של "חומה ומגדל".

מר א. פלד:

אנחנו עובדים על פי "חומה ומגדל" אבל פה הוסבר שאנחנו מדינת חוק.

לפי החוק, המנהל לענייני חשמל צריך לאשר שהעבודה נעשתה כדת וכדין. הוא מסרב לתת את האישור הזה. בהעדר האישור אנחנו לא יכולים לספק את החשמל.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

יש שתי בעיות. בעיה אחת: אין ועדת השרים הזאת מוסמכת לבטל החלטת ממשלה.

אינכם זקוקים להחלטה נוספת. אני מבקש ממשרד המשפטים או היועץ המשפטי לממשלה שתבצרו, במידת האפשר במסגרת החוק, את מעמדה של חברת החשמל. התביעה לעזרה משפטית מוטלת על משרד הפיתוח.

לגבי כל השאר, אני מציע שנעשה כמיטב יכולתנו להשיג את הסכמת חברת החשמל הערבית לחדירות נוספות, לפי העתוי אבל מבלי לחרוג מהחוק, אפילו אם יתברר שחלק מהשיכונים היהודיים החדשים בצפון מזרח ירושלים יקבלו את החשמל מחברה ערבית. אני מאמין שבלחץ תוכלו להשיג גם את זה.

אם הסיכומים האלה נראים להם, אני

יכול לראות זאת כסיכום של הוועדה.

אני מבקש לצרף לוועדת גלעד גם את מר

מ. ששון.

החלטה 1 של ועדת השרים העליונה לענין ירושלים מיום כ"ח באב תשכ"ט (12.8.69)

מ ח ל י ט י מ :

- א. הפעולות שמנקטנה על-ידינו יהיו רק במסגרת גבולות המותר על-פי הזכיון, אולם לא תנתנה כל הקלות בקשר לזכויות או דבר אחר שאין חייבים על-פי החוק לתיתם, אלא עפ"י הסכם כולל עם חברת החשמל הירדנית-ירושלמית.
- ב. לבקוט בצעדים המתאימים על-מנת לאפשר הספקת חשמל ע"י חברת החשמל הישראלית בכל מקום בו תודיע חברת החשמל הירדנית-ירושלמית על אי-יכולתה לעמוד בדרישות.
- ג. חברת החשמל הירדנית-ירושלמית תפוצה אם תדרוש זאת על ההוצאות שהוציאה בקשר לתכנון הספקת חשמל להר-הצופים וכן בקשר להוצאות נוספות שהיו לה בעבר. המו"מ בענין הפיצויים ינוהל ע"י הועדה לעניני חשמל במזרח ירושלים.
- ד. לדרוש מחברת החשמל הירדנית-ירושלמית לספק חשמל במזרח ירושלים בתעריף שבו מספקת חשמל בירושלים חברת החשמל הישראלית, ולהעמיד לרשותה דלק למטרה זו במחיר השווה למחיר שמשלמת בעדו חברת החשמל הישראלית.
- ה. היועץ המשפטי לממשלה יחווה דעתו למשרד הפתוח בענין מכלול סמכויות שר הפיתוח והממונה על עניני חשמל בעניני החשמל במזרח ירושלים, לרבות הר הצופים, ויביא בפני הועדה המלצות להענקת סמכויות נוספות במידה ויש צורך בכך.
- ו. משרד הפתוח ינקוט בכל הצעדים הדרושים לשם הבטחת זרימה סדירה של חשמל כשעת חרום בירושלים, בהתאם לדרישות מל"ח. במידה ואין צל לכך סמכות חוקית, על הגורמים הנוגעים בדבר להציע הוצאת צו מתאים.
- ז. הועדה הבינמשרדית לעניני חשמל במזרח ירושלים תבדוק האפשרות מנקודת ראות כלכלית וטכנית כי חברת החשמל הישראלית תקים רשת משלה עד לבית-אל ונוה יעקב ותביא מסקנותיה לוועדה השרים.
- ח. חברת החשמל הישראלית תספק חשמל לגוש עציון.
- ט. הועדה לעניני חשמל במזרח ירושלים תמשיך במו"מ עם חברת החשמל הירושלמית-ירדנית לשם השגת הסכמתה לתיכורים נוספים להשמל ע"י החברה הישראלית בטטה זיכיון של חברת החשמל הירושלמית-ירדנית וזה על בסיס שיקולים טכניים-כלכליים.
- י. לצרף את מר מ. ששון לוועדה לעניני חשמל במזרח ירושלים.

2. צירוף חברים נוספים לוועדה הבינמשרדית לענין ירושלים.

- היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלוץ: אני מבקש את הסכמת הועדה לצרף לוועדה הבינמשרדית לעניני ירושלים את הממונה על מחוז ירושלים. יש כמה דברים שקשורים במינהל המחוזי. שר הפנים מבקש לצרף אותו. אם מוסכם עליהם, הוא יצורף.
- לראש הממשלה יש שני יועצים, אחד לעניני השטחים המוחזקים וערביי מזרח ירושלים, והשני יועץ לראש הממשלה בתחום השיפוט הישראלי. יתכן שראש הממשלה הבא יאחד את שני התפקידים האלה.

עד היום יש מצב כזה שיועץ ראש הממשלה לעניני ערכים מיוצג בוועדת רוזוליו, והיועץ המדיני לראש הממשלה מיוצג בוועדת הבינמשרדית. אני רוצה ששניהם יהיו, כל אחד בוועדה שהוא לא נמצא בה היום. שששון יצורף לוועדת רוזוליו וטולידנו לוועדה הבינמשרדית.

השר א. ששון:

צירוף איש לוועדה כזאת איננו מחייב את החלטתה של הועדה.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: ביקשתי מסני ראשי הועדות, מרוזוליו ומארנון, ומראש העיר ומר ששון, שיהוו מעין ועדת היגוי, שיחליטו על הכעיות השונות לאיזו ועדה מפבירים כל בעיה.

מ ח ל י ט י ט : לצרף חברים נוספים לוועדה בינמשרדית לענין ירושלים, כדלהלן:

- א. הטמונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים.
- ב. היועץ לעניני ערכים במשרד ראש הממשלה.

מר מ. ששון:

בזמנו הטילה עלי ועדת השרים להכנס לענין סכסוך העבודה בענין מזרח ירושלים.

אני רוצה להודיע לישיבה, שאת התפקיד שהטילה עלי ועדת השרים, סיימתי לפני שלושה שבועות, והגעתי אתם לידי משהו, שלי נראה שהוא ברוח הדברים שהושמעו ע"י השרים בישיבה. ההסתדרות בירושלים לא קבלה את הסיכום. ההסתדרות בתל-אביב קבלה את הסיכום. מועצת פועלי ירושלים היא אוטונומית בענין זה. היא ביקשה להעביר את זה למשרד העבודה. אני מצטער שנאמר לאנשים שאני פעלתי בתחום הסמכות שלי. אני רואה את הנושא הזה כדחוף ביותר. יש לי הרושם שפה הולכים להכריז שביתה. נדמה לי שצריך לפעול.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: אני חושב שהיית צריך להסב את תשומת הלב לכך, כאשר ברור היה לך שיש

קונפליקט.

3. שיקום וכינוי הרובע היהודי בעיר העתיקה

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: למרות שביקשתי את השרים המהווים את הדירקטוריון של חברת העיר העתיקה שידאגו לכך שהכפילים שלהם יופיעו, הם אינם מופיעים לישיבות של ועדות המשנה, ונוצרת סחבת. קרה שועדה שהיתה צריכה לאשר מכרזים, לא היה לה קוורום. כדי למנוע סחבת, אותו מספר אנשים שבא לישיבה, קבע מה שקבע. אני מבקש לאשר את זה, אחרת לא נגמור.

השר מ. כגין: לדעתי צריך לעשות משהו כאופן דחוף ביותר אם יש אפשרות שתפרוץ שם שביתה. אני חושש מ"קונטקט פיסי". אני מציע שהועדה תסמיך את היו"ר שלה לעשות מה שצריך, כדי לספל בעניין על מנת שלא תפרוץ שביתה.

מר י. תמיר: ועדת המכרזים הוזמנה להיום, מה לעשות אם לא יבואו?

מר ז. שר: כאשר אני מודיע שאני בא, אני בא. אם אומרים לי שחברים אחרים באים

והם אינם באים, זה לא בסדר.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: אנחנו נעביר החלטה שכל ועדות המשנה תהיינה מוסמכות לפעול בכל קוורום. לא אסכים שהעבודות תידחנה בגלל זה שאנשים לא באים. לא אתן לסחוב את ענין ירושלים אפילו יום.

מר י. תמיר: אני רוצה לעמוד על שלושה פרטים טכניים החשובים לתכנית העבודה שלנו.

ברובע אנחנו מוכרחים לעבוד לפי סדר פעולות מסויים. כידוע, הרובע היה עדיין מאוכלס במפוזר. השלב הראשון היה פינוי תושבים, וזה תהליך שאיננו מהיר ביותר. כיום יש 3500 תושבים בערך. הוצאו כבר מהרובע קרוב ל-1800 - 2000, וזה נעשה בהסכמים.

עד עכשיו לא שלמנו יותר מאלפיים ל"י לחדר לפיצויים. אף תלונה לא היתה עד היום. לאחר שמפצים גוש מסוים, לפעמים מתעקשת משפחה אחת או יותר ואינך יכול להרוס את הבית. לאחר שמפצים את הדיירים, הורסים את הבית כדי להכין את הקרקע לבניה, ורק אחר-כך אנחנו יכולים להתחיל בבניה.

(מצביע על המפות) לפנינו שתי מפות:

מפת הבינויים, כל מה שמסומן באדום זה שטחים שפוננו לחלוטין, וכזהוב אלה שפוננו כמעט לגמרי. השטחים האחרים הם מקומות שלא פוננו בכלל. כמעט ולא היה שטח שהיה פנוי. ציינו את הגושים שבהם אפשר לעבוד בשנתיים הקרובות. בתום שנתיים, השטחים הצבועים יהיו מאוכלסים. במידה מסוימת המפה הזאת מכתיבה את המפה השניה. מה שמסומן באפור זה שטחי השבילים וקווי הביוב והמים, חשמל וכו'. את הדברים האלה נבצע במשך השנתיים. בשנה זו, התכנית שלנו היא - ויש גם לוח זמנים כאן - להגיע לכך שאנחנו נבנה לפחות בין 70 ל-80 דירות שמהן 50 כבר נתחיל ביסודות. העניין נמצא במכרז. אין הכוונה כאן לדירות משופצות אלא לדירות חדשות נוספות. יקטעים אלה (מצביע על המפה) כבר הוצאנו את העפר. בקטע הזה (מצביע על המפה) נשלים עוד 20 דירות לפי אפשרויות הפיצויים תוך החודשים הקרובים נתחיל בכך. בנוסף לכך אנחנו משלימים שיפוץ של 50 חדרים. אנחנו מקווים לשפץ עוד 25 דירות ישנות.

הקריטריונים שלנו הם כאלה, שמבחינה

המבנה של הדירות או הערך הארכיטקטוני, אנחנו רואים אם כדאי לשפץ דירות. אחוז הדירות המשוקמות לא יעלה על 25%, וזה בגלל אופי הדירות. אין לנו כוונה לקחת את כל הבתים ולשחזר אותם או לשפץ אותם, פרט למבנים כמו בתי-כנסת וכו'. לא נשפץ יותר מ-25%, השאר תהיה בניה חדשה שתשומר על האיפי של העיר העתיקה. עשינו כמה דוגמאות ולמדנו את הנושא. לקראת שנת 1970/71 אנחנו חושבים שיהיה לנו 100 דירות ועוד 25 דירות לשקם. בסוף השנתיים של התקציב, יהיו 200 - 230 דירות בקובע, וזה גם בערך מספר המשפחות שיהיו שם. זה בלי מוסדות וכו' וכו' ל-350 חדרים ששיפצנו ובהם יגורו סטודנטים או מתחילי מוריה.

המוסדות העיקריים שכיום עוסקים בתכנון

הם:

אלה ששוקמו כמו "המסיבתא" שלומדים בה כבר היום. בשלב א' יגורו שם 60 בני נוער שילמדו. מבינים תכנית הרחבה לעוד 350 תלמידים שמהם 250 תגורן בקמפוס. אני גם מאמין שנוסדור את

הויכוח של "פורת יוסף" וישיבת הכותל, ואז נוכל להשלים את המבנים האלה שמיועדים ל-150 תלמידים בכל אחד, וילמדו תמיד יותר תלמידים. אנחנו מקוים שנגמור לשפץ את ישיבת "עץ חיים" שעל יד ר' יהודה ההסיד שיש שם קרוב ל-30 חדר ואפשר לאכלס שם 100 נערים. נוסף לכך אנחנו נשלים עוד קטע של בתי המחסה שיאפשר לישיבת הכותל להתרחב עד שיגמרו את המבנים שלהם. מוסדות יהיו כ-10,000 מ' נוספים למה שאמתי קודם בקשר למבנים. בנוסף לזה יהיו שני מוסדות שאנחנו עוסקים בשיפוצם, זה בתי כנסת ספרדיים וקראים, אלה מבנים קיימים שאפשר לשפץ, ובית כנסת של חסידי חב"ד.

אנחנו נתקין מערכת שילוט.

יש תכנית להקמת מלון במקום הזה (מצביע על המפה) ועדת החליפים ממליצה על כך ונגיש תכנית יותר מפורטת. אני מאמין שזה יתבצע תוך שנתיים. אנחנו חושבים שבתקופה זו יהיו שלושה בתי מלון ברובע. המלון יהיה מודרני מבחינת השירותים ומבחינת האופי הוא יהיה כמו שהוא היום. היוזמים מכינים הצעה מפורטת ונדון בה. הסיבה שהלכנו בכיוון זה, מי שנטל היוזמה, כעצמו יתכנן את השיקום וזה ייעשה תחת פקוח החברה. ע"י המערכות האלה, נגיע לכך שבכל המבנים יהיו שירותים של מים, טלפון, ונעביר עורק של אנשנות לטלכיוזה מתחת לפני הקרקע. מבחינת מערכת השירותים, רואים שהקוים נצמדים לשטחי הבניין והם יספקו את כל הצרכים. התנאים יהיו ברמה מודרנית. יש מקום לבית ספר. השיקול אם להקים בית ספר או לא, עוד לא נקבע. יש לנו הרגשה שזה מוקדם מדי. אנחנו נותנים עדיפות מוחלטת למגורים. את ענין בית הספר, בשלב זה, לא קבענו, יעדנו רק מקום לזה, אבל איננו מתחילים לבנות.

אשר לשירותים אחרים כגון חנויות,

שירותי בריאות, יעדנו בשטח מקום למרפאה ויש גם מערכת של חנויות שבחלקן חדשות, אשר ישרתו את הציבור ההולך וגדל. נעביר את החיים לרובע היהודי ונשהיר את רחבת הכותל מהלחץ הזה.

ברחוב היהודים פנינו 20 חנויות אשר

בקרב אצטא יצא מכרז לקניית החנויות האלה, ויפעילו אותן. החנויות פנויות. פנינו יותר, אבל לא כולן אפשר להפעיל בקרוב, כי הן היו ככוכים. האחרות, מפוררות לאורך רח' היהודים.

במיכום, נגיע לאותה מערכת.

משפחות ועוז קרוב ל-700 בודדים בכל המוסדות, אלה קבוצות סטו.
המטיבתא, בני עקיבא, פורת יוסף ועץ חיים, שיתגוררו במקום, כשנ.
את התכנית הזאת. רק השנה הגענו למצב של בניה בקנה מידה גדול.
בשנה זו עסקנו בשיפוצים, אם זה היה כפרות או מבנים.

יש מועמדים לבתים הללו?

השר ח.מ. שפירא:

בועדה דנו על זה. יש הרבה בקשות.

מר י. תמיר:

איננו רוצים לדון בזה לפני הזמן.

יש כמה בעיות שאינני רוצה להביא אותן כעת. לדוגמא: מה מחיר הדירות,
מהי צורת המסירה. אבל על זה מוקדם עדיין לדבר.

האם פתרתם את עניין "משגב לדך"?

השר א. ששון:

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: יש הצעות שונות אבל אין עדיין דבר מנובש.

המשך הדיון נדחה.

הישיבה ננעלת

על 4 חלק 4
ס"ח 81/69

ס ו ד י

פ ר ו ט ר ק ו ל
ישיבת ועדת השרים העליונה לענין ירושלים
כ"ח באב תשכ"ט - 12.8.69

נכחו השרים: י. אלון - יו"ר, מ. בגין, ה. גבתי, ז. ורהפטיג, ח.מ. שפירא, א. ששון.

נעדרו השרים: א. אבן, י. אלמוגי, מ. בנטוב, פ. ספיר, מ. קול, י.ט. שפירא (חולה), ז. שרף.

- סגן שר הפיתוח	י. שערי
- משרד האוצר	א. אגמון
- לשכת סגן ראש הממשלה	ד. אגמון
- עיריית ירושלים	מ. בנבנישתי
- משרד הכסחון (בסעיף 1)	תא"ל ש. בזית
- משרד הפיתוח (בסעיף 1)	י. בלעד
- משרד המשפטים (בסעיף 1)	צ. טרלו
- חברת החשמל (בסעיף 1)	ח. כץ
- לשכת השר פ. ספיר	א. סלע
- חברת החשמל (בסעיף 1)	א. פלד
- משרד ראש הממשלה	א. צפירי
- ראש עיריית ירושלים	ט. קולק
- חברת החשמל (בסעיף 1)	י. קפלן
- משטרת ישראל	ניצב ש. רוזוליו
- משרד הפיתוח (בסעיף 1)	א. רקובר
- היועץ המשפטי לממשלה (בסעיף 1)	מ. שמגר
- משרד המשפטים	ז. שר
- משרד ראש הממשלה	מ. ששון
- משרד ראש הממשלה	י. תמיר

- מזכיר המעדה

מ. ניר

רשמה: מ. טרלו

1. בעיית אספקת חשמל למזרח ירושלים

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: יש לנו היום שני טעימים. הסעיף הראשון נוגע לבעיות הכרוכות בחברת החשמל הירושלמית. הסעיף השני הוא דיון ואישור לוח הזמנים של שיקום העיר העתיקה בשתי שנות התקציב, לאחר שנשמע דו"ח מראש צוות השיקום.

מה סיכמה ועדת האדריכלים?

השר ז. ורהפטיג:

היא קיימה שתי ישיבות, ביקרה בשטח והבטיחה לי להגיש סיכומים בכתב בשבוע הבא.

סגן ראש הממשלה י. אלון:

מר י. גלעד:

אני יושב-ראש של ועדה המונה 4 - 5 אנשים ממשרד המשפטים, העירייה, הפיתוח והאוצר. הוטל עלינו לנהל מו"מ עם חברת החשמל של מזרח ירושלים. אנחנו היום רוצים את החלטת הועדה בשני

דברים:

1. המשך העבודה בהר הצופים. יש לנו החלטה מאפריל, שחברת החשמל הישראלית מחברת חשמל להר הצופים;
2. אישור השרים לקו של המו"מ שאנחנו מנהלים כעת.

אשר להר הצופים, המצב הוא, שהודענו לחברה הערבית, שלהם לא היו - ואין היום - שום זכויות באיזור הזה, ולכן אנחנו נתנו הוראות לחברת החשמל הישראלית לחבר את החשמל למקום. החברה הערבית היא בדעה אחרת. הם אומרים שאמנם להם לא היו שם זכויות אבל גם לנו לא היו. הודענו שעל כך אין ויכוח ואנחנו ממשיכים בעבודת החיבור. הם קיימו דיונים עם משרד המשפטים שבהם ניתן להבין שאולי לא ינקטו בצעדים משפטיים, אם כי הם מסתייגים.

השר מ. כנין:

לפני למעלה משנה, טופל בעניין עם מר לוי אשכול ז"ל, וסוכט על איזה

הסכם. מה קרה להסכם הזה?

מר י. גלעד:

התחלנו במו"מ בחודש ינואר שנה זו, על סמך קוי הנחיה שסוכמו. היה יסוד לחשוב שהם יקבלו אותם, ואם לא יקבלו - יש יסוד למו"מ. הם צריכים לרשום את החברה שלהם מרצונם, לפי החוק שלנו. אחר-כך היה צריך להתנהל מו"מ בינינו וביניהם בקשר לזכויות. הם לא רשמו. אמרנו להם שאין להם זכויות בהר הצופים ושאנחנו מתחילים לעבוד שם. הם הלכו ולא חזרו. ביקשנו מהם לזמן אסיפה של בעלי המניות, הם הבטיחו לעשות זאת, וְלא עשו. המשכנו לעבוד כי עמדה לפנינו הבעיה של חיבור חשמל להר הצופים. האוניברסיטה מתחיל לעבוד בחודש ספטמבר על ההר.

כאשר התברר למשרד המשפטים שהחברה הירושלמית לא תירשם מרצונה השוב, פרסמו צו לפיו החברות נרשמות אוטומטית ברבע שנה קרה, הועדה שלנו הזמינה את החברה הערבית והודענו להם שהיות והחברה רשומה בהתאם לחוק הישראלי, הם באים תחת הסמכות של המנהל

לעניני חשמל של מדינת ישראל. הצענו להם שלושה דברים:

קודם כל, שלא תהיינה פגיעות בזכויות של

בעלי המניות בחברה הזאת;

שנית, שהחברה הזאת צריכה לתת לחברת

החשמל הישראלית "סב-לייסנס" לאותם האיזורים שייקבע שחברת החשמל הישראלית צריכה לחבר חשמל;

שלישית, שהחברה הזאת תקבל במדינת ישראל,

כמה שנוגע לתעריפים ודלק, אותו הטיפול שמקבלת החברה הישראלית.

במו"מ אתם דברנו על דברים מעשיים. היינו

צריכים לסטות קצת מהעקרונות שקבענו בהתחלה.

ההוראות הראשונות שקבלנו, היו: שחברת

החשמל הישראלית צריכה לקבל מהחברה הירדנית זכות לחבר חשמל לכל השטח

שהופקע. במו"מ אתם התברר לנו שזה לא הגיוני להציע. דבר דומה, נשמע

להם יותר הגיוני, ולמעשה איננו משנה. אמרנו להם שאנחנו מוכנים להציע -

היות והם תחת פקוח של הטנהל לעניני חשמל, הוא צריך לפעול לגבי חיבורים

חדשים במזרח ירושלים לפי העקרון של מה יותר כלכלי. אם הוא קובע שיותר

כלכלי לחבר את הרשת הישראלית, הם צריכים להסכים לזה. אם הוא קובע

שהגיון הכלכלי קובע שהם יחברו, יינתן להם לחבר. יש שני חריגים

משפטיים. חריג אחד: אם משרד הבטחון יקבע כי איזור מסוים הוא איזור

בטחון, הוא יחבר לחברת החשמל הישראלית. הם אומרים שהאיזור הזה יכול

לספק לעצמו את החשמל.

אחרי שאמרנו להם שעל הר הצופים לא מדברים

וכי זה שייך לחברה שלנו, דובר על גבעת המבחר. גם כאן הם הסכימו שהגיון

אאת מחייב שזה יחבר לרשת הישראלית. יש הסכמה בעל פה מצדם לחיבור

לרשת הישראלית, תוך מו"מ עם חברת החשמל על פיצוי. הם קבלו את העקרון.

אשר לרובע היהודי בעיר העתיקה, היה

ברור שמכל נקודת ראות אין סבה שאלה לא יחברו. בונים גם בואדי ג'וז,

השבנו לנכון שהם יחברו את החשמל גם שם. איזור נזה יעקב הוא עכשיו

בתכנון, ונדון בזה לפי אותו עקרון שקבענו.

אינני יודע אם אי פעם יחתמו על נייר.

בשיחות האחרונות שהיו לנו אתם, נתקבלו כמה דברים ע"י כל הנציגים

של החברה, שהם כללו את יו"ר החברה ומנכ"ל החברה ועו"ד החברה והמהנדס

הראשי. הם אמרו שאם יקבלו דלק בחיפה באותו מחיר כמו החברה שלנו,

הם יספקו באותם תעריפים. את הויכוח צריך להעביר לפסים טכניים ולא מדיניים. הם יודעים שהר הצופים יחובר לרשת הישראלית, אינני יודע באיזה צעדים הם ינקטו.

יש בעיה של גוש עציון. הם טוענים שזה איננו איזור בטחון, ואנחנו חיברנו את זה לרשת הישראלית. הם שלחו מברקים לכל השרים חברי הועדה הזאת וגם לשר הפיתוח. מר בנבנישתי טיפל בעניין. ראש העיר בא במגע אתם, ביקשנו שהוא יפנה אותם לוועדה.

מר ט. בנבנישתי:

אנחנו רק ספלנו כבכעת המבחר ולא בגוש עציון.

מר י. גלעד:

אני לא העליתי את הנושא של גוש עציון בישיבה אתם והם לא העלו אותו.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון:

מקובל עליהם שבאיזורים צבאיים הם לא יחברו את החשמל. הנימוק של האחזותנו

בגוש עציון הוא נימוק בטחוני.

מר י. גלעד:

לא דיברנו על זה יותר. אנחנו ממשיכים להתחבר להר הצופים.

אני מבקש אישור הקו שחברת החשמל הישראלית תמשיך לחבר חשמל להר הצופים, ואישור הקו שלנו שתביעה כלכלית תכריע. אינני חושב שחברת החשמל תתעשר או לא תתעשר מהעניין, זה עניין מדיני.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: לגבי הרוכע היהודי אתה לא מעלה בעיה?

מר י. גלעד:

לא, הם מחברים.

מר ז. שר:

לגבי הר הצופים לא יכולה להיות מחלוקת. אינני מאמין שיקרה משהו, פרט לעשיית

"רעש".

בשנת 1954, בהסכמת ממשלת ישראל, מכרו לחברת החשמל המזרחית את החלק של הזכיון הנמצא בתחום ירדן; הר הצופים לא היה בתחום ירדן אף פעם. לפי סעיף 17 של הזכיון, מותר לבעל הזכיון להעביר קו חשמל משטח הזכיון שלו לשטח אחר שאיננו נמצא בשטח הזכיון.

כתנאי שלא נמכר חשמל בדרך. אין סיבה, לגבול הר הצופים, מדוע לא נמשיך בפעולות. עד להחלטת ועדת השרים כפברואר, ניהלה האוניברסיטה העברית מו"מ עם חברת החשמל המזרחית, והיו להם הוצאות בקשר לכך. יתכן מאוד שבשלב אחרון נצטרך לפצות אותם במשהו על הוצאותיהם. אינני חושב שהסכום ניכר כל כך.

עקרונית, הייתי מאשר להם את האפשרות לקבל את ההוצאות.

מר מ. שמגר:

לא כל גוש עציון נמצא בשטח הזכיון. זה לא כלל את חברון. גם שם חל הכלל של הרשות

מר ז. שר:

להעביר את הקו לגבי השטחים הנוספים. בשיחה שקיים אתי שחאדה, הוא אמר שאם מדובר בחיבורים חלקיים, הם מוכנים לוותר. הם מוכנים לוותר על 70 הדירות שנבנו מעבר לקו הירוק בשלב הראשון. לגבי יתר האיזורים הנמצאים כתחום הזכיון, הם לא מראים שום סימן לויתור. אמר לי שחאדה - וזה גם נשמע ממקומות אחרים - שבהנהלת החברה יהיה קשה להעביר כל החלטה שתעביר איזה שהוא שטח של הזכיון לחברת החשמל הישראלית, לרבות מחנות צה"ל. הם הגישו תזכיר ארוך, שבו נאמר שהיום הם מספקים חשמל למחנות רבים, וזה נכון. הוא הוסיף: אחרי הכל, יהיה אינטרס להרוס את הקוים שלהם ולא שלנו, מצד החבלנים... כמעט מחצית מהחברה הם ראשי הערים והם לא יהיו מוכנים לנקוט בכל פעולה שיש בה ויתור לישראל.

אם נקבל את הקו של ניהול מו"מ כלכלי, אנחנו נדרוש מהם לחבר חיבורים למקומות אחרים. יש מספיק מקומות שאפשר לחבר חשמל בגדה. אז הם יהיו מוכנים למו"מ. לפי דעתי, רק עם הקו של מו"מ כלכלי, + הטלת חובות על החברה לחבר חשמל לכל יתר המקומות בגדה, יגרמו לכך שהם יעבדו במלוא ההספק ולא יהיה להם מספיק חשמל, ואז הם יסכימו להסכם, כי אז לא יהיה לדבר ריה פוליטי. אחרת - כך אמר לי עורך-הדין שלהם - הסיכוי שנגיע להסכם אתם הוא קלוש ביותר.

בהר הצופים אנחנו במסגרת זכויותינו. ביתר השטחים, זה שטח זכיון שלהם

מר מ. שמגר:

וזה מותנה בהסכמה שלהם.

קבלנו מהם מכתב לפני יומיים, בו הם מודיעים שלא יוכלו למלא את כל דרישותינו

מר י. תמיר:

לחשמל ברובע היהודי, היות ואנחנו מבססים את מרבית החימום על חשמל והם אינם יכולים לספק את הכמות הזאת. רציתי להביא את זה לתשומת לב הועדה.

מר א. פלד:

יש פה שתי בעיות: כלכלית ופוליטית.

אם מדברים על הבחינה הכלכלית, אין

הגיון שבאיזור ירושלים תפעלנה שתי חברות חשמל. ההוצאות כפולות, הרשתות כפולות. כך שמבחינה כלכלית צריך לשאוף לרשת חשמל אחת. מבחינה חוקית, אותו זכיון שעליו מתבססת חברת החשמל הירושלמית, זה חלק מממלכת ירדן. יש בו סעיף המסנה זכות לנציב העליון, ברצותו, לקנות את החברה. אם כך, ממשלת ישראל או שר הפיתוח יכול לבוא אל החברה ולומר שאנחנו רוצים לקנות אותה. חייבים רק לפצות אותם. גם מבחינת האינטרס הכלכלי וגם מבחינת החוק כלשונו, אפשר להתגבר על זה. הבעיה איננה רק כלכלית וחוקית טהורה. יש כאן בעיה מדינית. לא רוצים שיהיה רצש. הבעיה היא איך למנוע את הרצש. צריך לעשות כמה דברים.

צריך להבהיר לחברה הירושלמית בצורה

גלויה או נסתרת, שבינו את הרמז, שלמעלה מכושר הייצור שיש להם, לא יהיה להם יותר. הם יכולים לגדול ב-2 - 3 מגווס, ולא יותר. גם אם יגדלו פי שנים כמה שאנחנו אומרים, אם נטיל עליהם את האספקה של הרובע היהודי בעיר העתיקה ואת ואדי ג'וז, זה יבלע את החשמל שיש להם. אם יוברר להם שזה גבול היכולת שלהם ולא יתנו להם לרכוש גנרטורים נוספים, הם יעשו את השיקול. יתכן שגם אז לא יסכימו, וצריך יהיה לסקול, ויתכן שיחליטו למעול, וצריך לשלם את מחיר הרצש. צריך לרמוז להם שבשטחים שלהם הם יספקו את החשמל וכששטחים האחרים, חברת החשמל הישראלית תעשה זאת. ברגע שנכניס את השיקול הכלכלי השכני, העניין יסתדר, לדעתי. צריך להחליט לא להגדיל את כושר הייצור של החברה הזאת. אז כל השכונות היהודיות תקבלנה חשמל מהחברה הישראלית. מצד אחד הם דברו על רצון לספק יותר חשמל ומצד שני שמענו מפי מר תמיר שהם כתבו מכתב שלא יוכלו להתחייב לספק חשמל לרובע היהודי.

נניח שיש להם עודף חשמל וירצו לספק

יותר חשמל. האם בא בחשבון שחלק מהחשמל שלהם יסופק קולקטיבית לחברת החשמל הישראלית והיא תחלק את זה לטינוניים שלה?

מר צ. טרלו:

במהלך המו"מ אפשר לעלות על זה. הם

עלולים להסכים לדבר כזה. תר-על-כן

היתה פנייה ממל"ח שמעוניינים שנקבע לכל חיבור שלהם גקודות שלנו. במקרה של תקלה, אפשר יהיה לעבור להספקה מהרשת שלנו. הם גם מוכנים שאנשים שלנו ישבו בתחנה שלהם וישגיחו על הנעשה שם, אם אנחנו חושבים זאת לנכון מבחינה בטחונית.

אני רוצה למסור אינפורמציה שאולי איננה ידועה לכל החברים. הויכוח אתם התנהל כרגיל. נראה לנו שאפשר להגיע אתם להסכם. הירדנים אינם מעוניינים בהסדר כינינו ובין חברת החשמל. הגיע מכתב אל כל החברות בירושלים, חתום ע"י רוחי אל-כסיב ובוא הוא הודיע:

א. היהודים רוצים להלאים את כל החברות

בירושלים;

ב. ממשלות טעודיה וכוית, התחייבו

שאם היהודים יפגעו בחברות שמסרבות לעבוד בירושלים, הם יתנו להן פיצויים + דיווידנדה. הפועל היוצא: אל תנהלו מו"מ;

ג. מה שאמר מר פלד לגבי כושר הייצור

שלהם, המדובר על השטח שהיה בתחום הזכיון שלהם. מדינת ישראל מכרה להם, בלונדון, את כל הזכויות, מה שנמצא מזרחה לקו הירוק. מה שנעשה בירושלים מזרחה מהקו הירוק, הם עושים בזכות. לבוא ולהגיד להם לא לספק שם חשמל, אני אינני רואה את האפשרות המשפטית לכך. הוא הדין לגבי יהודה ושומרון בתחום שהחוק הירדני קבע אתם ערב המלחמה. לנו יש ויכוח איזולוגי אם הם יכולים לספק חשמל לשכם. אל העיר חברון לא חל הזכיון שלהם כי הם העבירו חוק באפריל 1967, לפיו מוסמך השר המוסמך להוציא צווי הרחבה גם לחברון. אנחנו יכולים, במקום ללחוץ עליהם שלא יגדילו את התפוקה, להכריח אותם להגדיל את אספקת החשמל לכפרים. אינני רואה דרך משפטית שמזרחה מן הקו הירוק נוכל, באופן חוקי, לספק חשמל, ללא הסכמתם.

היום זה לא מועיל, אבל ב-8.7.67

מר ט. קולק:

בניתי לחברת החשמל, למר פלד, והצעת

לו לתפוס את חברת החשמל שלא פעלה ולהמכיל אותה. עד היום אני מצטער שלא היה העוז לעשות זאת, כי אז היו נמצעים כל הדברים האלה. כמד שני, אינני חושב שאפשר להגביל אותם בשטח הקונצסציה שלהם. בשבילם חברת החשמל היא הסמל של מפעל תעשייתי מודרני שהם הקימו. שטענו מאנשי חברת החשמל, שמבחינת הניהול, החברה היא 100% כסדר, והם לא היו מנהלים אותה יותר טוב. זה בשבילם סמל שגם הם יכולים לעשות משהו בשטח התעשייה. אם נגיע אתם להסדרים, צריך לקיים אותם בכנות וביושר. אני חושב שהמו"מ יהיה יותר קשה ממה שמתאר מר פלד.

אם נגיע אתם להסדרים, צריך לתת להם להתפתח כשטח שלהם. אם צריך להביא עוד גנרטור, אז אפשר לתת להם עוד גנרטור, וכעבור 10 שנים עוד גנרטור אם ימשיך המצב. צריך לפעול כיושר, לא צריך להגביל אותם בהתפתחות הטבעית באיזור שלהם, הוץ מהדברים שצויינו ע"י מר פלש. אני מתנגד לקו שהציג אותו מר פלד, הוא לא מעשי. בכל פעם אנחנו נוקטים עמדה קיצונית ואחר-כך צריכים לסגת, וזה לא טוב.

ד"ר כהן: [היום עושים דברים בלתי חוקיים] לא
נוכל לתת חשמל בלי אישור פורמלי של
הממונה על החשמל, והוא מסרב לתת לנו את האישור. אנחנו מכשלים מהישיבה
הזאת לבדוק את האפשרות.

בהמשך לדברי ראש העיר, אם יש למנוע רעש
מסביב לעניין, אני חושב שאנחנו חייבים באסליה. לא נימנע מרעש אם נעשה את
הדברים שנשמעו כאן. מה שאנחנו מהליטיים זה שהחברה הערבית תלך ותגדל
תתחזק ותתפשט. היא פנתה וביקשה דיזלים ויש לה הכסף לכך. נעביר את
הרעש על קניית דיזלים במקום על חיכור כפרים. העמדה שלהם ברובע היהודי
ברורה, אג הרתת איננה די חזקה. לחזק את הרשת, עולה המון כסף. הם אינם
רוצים לפזר את הרזרבה הגדולה של החשמל על הרובע היהודי.

בהתאם לטיוטת ההסכם שנמסר לנו, הממונה
יכול להחליט אם נבוא להסכם על שתי חברות, על פיצויים לחברה הערבית.
אני לא רואה אפשרות של הסכם. לא נוכל לתת להם את כל הרווחים שלנו.
אם אנחנו חושבים שעלינו לספק את החשמל, אין זה בתור בעל העסק. אנחנו
חושבים שמבחינה כלכלית נכון לתת את החשמל ממקור אחד. אני יודע שנעשה
כאן אבסורד כלכלי, אי ביצול מתאים של השקעות. זה מחיר פוליטי כבד.
אמרו להם שיקבלו דלק במחירים שמקבלת חברת החשמל, אבל עליהם להתאים
את התעריפים לאלה הנהוגים בירושלים. צריך לזכור שלמעלה מ-50% של חשמל
הם מוכרים מחוץ לירושלים, ושם התעריפים גבוהים יותר.

מר נ. טריל: הדלק שהם יקנו כאותם המחירים יהיה
מיועד רק לירושלים.

ד"ר ח. כץ: אם הפוליטיקה קובעת שצריך לנסות למנוע
את הרעש, זה דבר אחד. אנחנו מוכרחים
לבנות קוים ראשיים לכל השטח על מנת למנוע בדיקות כלכליות שיהיו לרעתנו.

דיברתי עם תא"ל גזית על כך שיש להתקין קוים לאיזורים הבטחוניים, ואז כל דבר יהיה כלכלי. אני מבקש שפה יוחלט על כך.

מר ש. הלל:
אני מבין שלגבי הר הצופים קיימת החלטה. אולי אפשר להכין מדוע חשוב לנו להבחין בין הר הצופים לבין יתר החלקים של ירושלים? אם יש ענין פוליטי, אני מבין שאומרים שעל זה לא מדברים. מדוע לא מכניסים את הר הצופים לענין הכולל אשר לגביו יהיה דיון?

השר ט. כגין:
הסוגיה ברורה. אני מציע לפתוח בדיון. מה שאנחנו נצטרך, יהיה קשור בהכרחות נוספות מצד המומחים.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: זו היתה הכוונה. מה הם סמכויותיו של הממונה על החשמל במדינת ישראל? יש לו סמכות לקבוע למי מותר לספק חשמל ואיפה?

מר ז. שר: לא.

השר א. ששון: נניח שהחברה הירושלמית תפנה אל הבג"צ האם יש לה סיכוי לזכות?

מר ט. שמגר:
אני הדגשתי שיש להבדיל בין הנושאים השונים לעניות דעתנו, לגבי הר הצופים ש לנו "קייז" לא רע. לגבי יתר השטחים, צריך לזכור שהזכיון שהם קנו בשנת 1954 קיים. לדעתי, אין לנו סיכוי לזכות במשפט, אם הם יטענו למה אנחנו מחברים את החשמל במקומות שהם בתחום הזכיון שלהם. הם גם יכולים לפנות אל בית הדין הבינלאומי ויש להם סיכוי לזכות גם שם. לגבי יתר השטחים, זה צריך להיות בנוי על יסוד ההסכם.

השר א. ששון:
הממשלה לא החליטה לגרש את 70,000 הערבים ממזרח ירושלים. היא לא החליטה לנשל אותם מעבודתם. לעומת זאת, הממשלה קבלה את המצב במזרח ירושלים כפי שהוא והחליטה לעשות כל מאמץ כדי לקיים דו-קיום בשלום והבנה בין שני החלקים.

מדוע עלינו לעשות כל הדברים האלה המעוררים את הבעיות? החברה הזאת פועלת ויש לה זכיון. יכול להיות לנו פקוח עליה. מדוע למנוע ממנה להמשיך בעבודתה?

אם בירושלים יש שתי חברות חשמל, האם מבחינה משפטית אנחנו יכולים לתבוע מהחברה השניה שתספק חשמל באותו המחיר כמו החברה שלנו?

כן.

מר מ. שמגר:

אם הם יקבלו את הדלק באותו המחיר, אנחנו יכולים להכריח אותם לספק חשמל

מר ט. קולק:

באותם התנאים.

הדעה שלי היא שצריך לאפשר לה להמשיך בעבודתה.

השר א. ששון:

כאשר ישבנו על הסוגיה הזאת בשנת 1968, הבענו דאגה שלא ייווצר רושם כי אנחנו

השר מ. בגין:

מכתיבים להם. יש לי הרושם, שהיום, מתוך הדאגה הזאת, נמצאנו במצב בו הם מכתיבים לנו. לא ברור לי מדוע אנחנו צריכים להמציא במצב כזה. אני מבקש מטעם דוברי הוועדה לענייני החשמל להטכיר לוועדה מהי הסטיה במו"מ שניהלתם עם החברה הערבית, בהשוואה לסעיפים שנתקבלו בוועדת השרים לענייני ירושלים. הסטיה, שבדיעבד, כעבור חודשים אחדים, אתם מבקשים אישור הוועדה. אם אנשים מקבלים יפוי כוח, מטעם הממשלה, לנהל טו"מ, וקווי ההנחייה הם ברורים מאד, ומוצאים שצריך לחרוג מהם, זה לגיטימי, אבל לפני שעושים חריגים, צריך לבוא למסמכים ולבקש סמכות אחרת, ולא להעמיד ועדת שרים, הפועלת בסמכות הממשלה, בפני עובדה קיימת, ולאחר כמה חודשים לבקש מהם אישור הסטייה.

הוסכת, כראשות ראש הממשלה המנוח, דבר, לפני פחות משנה. ניתנו קווי הנחיה. הדבר הראשון שבקבע, היה: שעל החברה להרשם כחברה ישראלית. בינתיים הדבר קרה בדרך אחרת. היום הם חברה על פי החוק הישראלי. זה שינוי יסודי מאד במשטרו שלהם. היינו צריכים לקבל מהם הסכמה:

"החברה תסכים להעביר בדרך של העברת זכויות זמנית -

1. השטח שהופקע בצפון מזרח ירושלים, כולל, בין השאר, את גבעת המבחר והר הצופים;

2. השטח ששמש לצרכי זה"ל סמוך לבנייני אוגוסטה ויקטוריה;

3. השטח שהופקע בנוה יעקב;

4. השטחים המשמשים לצרכי זה"ל בבית-אל ובבעל חצור;

5. גוש עציון."

לקחנו בחשבון כי הפעלת החשמל ע"י

חברה ערבית היא יקרה, אם נרצה להשוות את המחירים, ליתן לחברה הירושלמית סובסידיה. כך כתוב במפורש בסעיף 11:

"אם יוחלט כי חברת החשמל של מזרח

ירושלים תספק חשמל בתחומי שפופה של עיריית ירושלים במחירים השווים

למחירים במערב ירושלים, יהיה צורך לתת לחברה סובסידיה באותה".

"הוא הדין אם יוחלט להשוות את מחירי

החשמל שהחברה מספקת ביהודה ובשומרון, לאלה הקיימים בירושלים או במקום אחר בישראל".

כלי שוט ספק הלכנו רחוק מאד.

לאור כל אלה, אבקש ממך גלעז להסביר

לחברי הממשלה, מה הם הדברים הקונקרטיים שאתה עכשיו מבקש אישור לסטייה.

אני היום, כחבר הוועדה, הוזמנתי לישיבה ושמעתי הרצאה בה נאמר שהיתה

סטייה ביחס להנחיות שניתנו לוועדה ומבקשים אישור לסטייה זו. אני כחבר

הוועדה מתאונן על זה. אני בפעם הראשונה שמעתי על כך. לא יכולתי להתעניין

בחודשים האלה איזה מו"מ מתנהל. אני שואל: באילו סעיפים סטיתם

ואיך אתם מבקשים אישור? אני חושב שלא צריך להגיע למצב שבו יכתיבו

לנו. חשמל הוא דבר חשוב ביותר. אם תהיה סבוטג'ה בהספקת החשמל, זה

יכול להיות דבר חמור מאד. מי שהוא יעשה לנו חושך באיזה שהוא מקום

ובחושך הזה אפשר לעשות הרבה מאד דברים שבאור קשה לעשותם. אנחנו צריכים

לסמוך על הקבוצה הזאת שהיא עוינת לנו, שמקבלת פקודות מרבת עמון?

מדוע הם צריכים להכתיב לנו? לדעתי הם אומרים שאינם יכולים לספק חשמל

לרובע היהודי בירושלים. לא צריך לספק להם יותר דלק, אלא צריך להגיד

להם שאם הם לא יכולים לספק, אנחנו נספק את החשמל הדרוש. יש להם זכיון

אבל בו יש תנאי: הם צריכים לספק את הצרכים. אם הם לא מסוגלים לעשות

זאת, מי שהוא אחר יספק. לדעתי, זו צריכה להיות התשובה, לאור האינפורמ-

שמסר לנו מר תמיר. כך גם צריך לעשות במקומות אחרים. מה שקשור לצבא, אנחנו יכולים לסמוך על החברה הזאת שתספק למקומות שבהם יושב הצבא? מה לא יושבים אנשים המעוניינים שיקום רעש ע"י הערבים. אני רק אומר שלא צריך לתת להם להתרחב. אני חושב שהקבוצה המבהלת את החברה הזאת היא קבוצת אויבים. אם הם לא יכולים לספק מה שהם חייבים על פי הזכיון, צריך לנצל את ההזדמנות הזאת ולספק את החשמל ע"י החברה הישראלית. אני חושב שנמצא את הדרך המשפטית לכך.

לפי דעתי, החריף המצב לגבי מה שקבענו לפני 8 חודשים. בכל אופן, לאחר שנשמע ממה הסטיה, נוכל להחליט.

השר ז. ורהפטיג:

נדמה לי, שבשכילנו לא הבעיה של חברת החשמל הערבית קיימת, כי אם הבעיה של החשמל. בעית החשמל היא כעיה בטחונות יותר מאשר כלכלית. מבחינה כלכלית נדמה לי, שאין עינינו צרה בהברת החשמל הערבית, בעיקר כאשר היא בירושלים ואנחנו מצווים לדאוג לפרנסתם של הערבים. לכן לא הבעיה הכלכלית היא העיקר.

הבעיה שמעיקה עלי היא: אם אנחנו יכולים להיות בטוחים וסמוכים שהחשמל יסופק ולא תהיה הפרעה. אם אפשר היה להבטיח את זה ע"י חוק וגם ע"י צו של הממשלה, היה טוב. יש שתי חברות חשמל, ואם אחת לא מספקת או מטרבת לספק, או לא יכולה להבטיח אספקה סדירה, שתוכל הרשות לוטר, שאם כך, תספק החברה השניה את החשמל הדרוש. השאלה היא אם זה במסגרת הזכויות שהוענקו. אני חושב שכן. עלינו להיות מעוניינים לשמור על הזכיון. העיקר הוא להבטיח שהחשמל יובטח. אפשר להניח שאם הם לא להוטים לספק את החשמל לדירות שאנחנו בונים בגבעת המכתר, הסיבה היא פוליטית. הם לא יאמרו זאת.

מר ט. קולק: הם מתחננים שיתנו להם לספק את החשמל שם.

השר ז. ורהפטיג:

אני יודע איך הם מתמחקים ולא חותמים על שום מסמך, הם מוכנים להחליט רק בעל-פה. אם הם יספקו חשמל, יש להניח שאם הם יספקו את החשמל, תהיה הפסקה. בחכה לתגובה. יכולנו מבחינה משפטית להבטיח שאם הם לא נותנים כיאות, תוכל החברה השניה לעשות זאת. אני מסכים לתת להם לספק חשמל בגבעת המכתר וגם ברובע היהודי. לא הצד העסקי מעניין אותי כאן. אני מבקש לברר אפשרות, איך להבטיח זאת מבחינה משפטית. הם יקבלו דלק באורח המהיר ויספקו חשמל באותו המהיר. איך להבטיח זאת?

ס ו ד י

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

מכיון שלא עשינו בחדות הנצחון את מה
שיכולנו לעשות - לפי דברי ראש העיר -

זאת עובדה שצריכה במשהו להכתיב את מדיניותנו, אם כי לטווח ארוך מאוד.
אינני מעלה על דעתי שתי חברות חשמל. המטרה הסופית היא, שחברת החשמל
במזרח ירושלים תתמזג, בצורה זו או אחרת, בחברה הישראלית; אם בדרך
של אמצעים חוקיים, או בדרך של רכישה. אני אינני מאמין שהם ימכרו
מרבונם; אינני סבור שנוח לנו להפקיע את החברה. עלינו ללמוד לחיות
עם הבעיה הזאת, כשם שאנחנו צריכים ללמוד לחיות עם 70,000 ערבים
ש רובם המכריע הם עויינים לנו.

לכן, נקודת המוצא שלי היא: היותנו
לא רק מדינה מתגוננת, אלא גם מדינת חוק, ואני לא מעלה על דעתי
שכל עוד קיימת חברת החשמל הערבית, אנחנו נבקוט בצעדים שתיאורטית,
לדעת היועץ המשפטי לממשלה, לא נעמוד בהם בבג"צ, אילו נצלו את האמצעי
הזה (נכון שהם לא מנצלים את האמצעי הזה מטעמים מדיניים). צריך
לחשוב על כך שאנחנו מדינה, איננו מחתרת ואפילו לא מחלקה מדינית
של הסוכנות. לכן לא הייתי רוצה שבנקוט בצעדים שאליבא דיועצים
משפטיים שלנו הם בלתי חוקיים.

הממשלה רוצה להצר את הצעדים של
החברה הערבית, שתעשה זאת באופן חוקי, ותיטול על עצמה את האחריות לכך.

למדתי הרבה מאד מלוי אשכול ז"ל,
היו לו מימרות רבות. אחת מהן היתה: אם אתה רוצה לקצץ את זנבו של
כלב, קצץ אותו פעם אחת מן הקצה ולא כמה פעמים. אם הקבוצה העומדת
בראש חברת החשמל ומקיימת קשרים עם ממשלת ירדן מתכוונת להזעיק את
דעת הקהל העולמית שתבקוט בצעדים נגד הצעדים שלנו, צריך להיות ברור
שניקח עלינו את הסיכון כולו, ובאותו רעש ניקח לנו את חברת החשמל
כולה. אם הם ידעו שאם ילכו אתנו בקרי, באותו רעש נעשה כבר צעד
רדיקלי, אם ידעו זאת, הם ישקלו אם כדאי להם ללכת אתנו בקרי. צריך
לנצל את חרב דמוקלס זו כדי להקים את המפעל. לכן מה שלא ניתן
להשיג ע"י הסכמתם, לא נוכל לקחת באופן שלדעתנו הוא בלתי חוקי.
את ההסכמה נשיג ע"י ידיעתם שלא נרתע גם להלאים את המפעל כולו.
אני מבקש שלצוות המנהל את המו"מ, יצורף היועץ המדיני של ראש הממשלה.

אם הם לא יכולים לספק חשמל לקטף

זה או אחר בתחום הזכיון שלהם ובתחום השיפול שלהם; אם הם לא יכולים
לתת את מלוא החשמל לרובע היהודי, אז צריך לומר להם: או שיספקו
או שניטול מהם את התפקיד לספק חשמל לרובע היהודי. אז הם יעשו

אחת מן השתיים: או שיחתרו, או שהם ייבאו עוד גנרטור ויספקו, או שיחליפו את קו המתח הגבוה בקיבולת יותר גדולה. לא נוכל למנוע זאת מהם. כך הדבר נראה לי.

אני מציע לסיכום את הדברים הבאים:

היות והם השלימו עם הר הצופים, אין לנו יותר ענין מדיני לעשות אבחנה בין זכויותינו בהר הצופים לבין זכויותינו במזרח ירושלים. כל זה חלק מהריבונות הישראלית. במידה שהחוק הישראלי מתיר לנו, או במידה שאנחנו זוכים בהסכמתם לחדור אל התחום של השטח המזרחי ע"י חברת החשמל הישראלית, כדאי לעשות זאת. לכן אני בהחלט מציע שאנחנו נספק את החשמל להר הצופים ע"י חברת החשמל הישראלית, וניתן לזה את אישור ועדת השרים. היועץ המשפטי אומר שבתחום הזה יש לו "קייט" טוב.

אני מבין שהם נותנים הסכמה בקשר ל"רמת אשכול". אם ניתן להגיע להסכם שיש בו גם מתן פיצויים, זה כדאי.

הם לא יוותרו על גבעת המכתר ועל הגבעה הצרפתית. הם יוותרו רק

מר ט. קולק:

על חלק מהבתים שם.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

אני מדבר על מה שהם יסכימו. הצעתי קריטריון שלפיו נפעל. במידה שניתן

להשיג את הסכמתם, להרחיב את הפעתנו כרמת אשכול עד המקסימום האפשרי, זה כולל פיצויים שקשורים לזה.

אני מציע שנצמצם בהשקעות קטנות

שהם השקיעו תוך כדי מו"מ עם האוניברסיטה בנוגע להר הצופים.

אני מקבל את הצעת מר כץ שמוזכרת

גם בהחלטה שנתקבלה כראשות אשכול ז"ל, שנעביר את כבל המתח שלנו לבסיסי צה"ל מצפון עזי בית אל, נעבור את התחום של נוה יעקב, במידה שצריך לתת לזה טוענה בטחונית, זה מצד אחד; ולגוש עציון מצד שני. ברגע שיהיו לנו שני קווי מתח כאלה, כאשר המנהל לענייני החשמל ירצה לפסוק פסיקה כלכלית, יקח בחשבון ששם יש כבל מתח שהולך לבסיסים הצבאיים או אסטרטגיים.

אינני מציע ללחוץ עליהם לספק חשמי
לכפרים. אם הם רוצים, הם ינהלו מו"מ ; אם הם לא רוצים, מה אנחנו נעשה
כשנדון בזה, נזכור רק שיש גם בעיה כזאת.. זה אולי שטח ששייך לוועדת
השרים לענין השטחים.

אני בעד זה שנספק להם דלק בתנאים
שמספקים לחברת החשמל, ולתבוע מהם - על פי צו - תעריפים כדוגמת החברה
שלנו.

אנחנו נשב במארב וכאשר יבשילו
התנאים המדיניים, נדאג לאיחוד החברות האלה. זה הסיכום לדעתי.
סגן השר י. שערי:
אני מסכים לסיכום האחרון שלך, שהמטרה
צריכה להיות לאחד את החברות. אין
צורך בחברה קטנה ועל ידה החברה הגדולה. הכעיה מתעורבת: אם לא הולכים
בדרך זו, מה קורה. הם אינם מוכנים למכור; להפקיע אפשר אכל צריך
להחליט שרוצים בזה.

אני רוצה לומר לשר גיין, שהנוסח
שביתן לוועדה הוא קצת שונה. זו היתה הצעה שסוכמה ע"י הממשלה. היתה
כאן ההנחה שאפשר להגיע אתם להסדר. לא הגענו אתם להסדר. אינני מאמין
שבכלל נגיע אתם להסדר. אינני מאמין שנגיע לאיזה דבר כתוב בינינו
לבינם. אני חושב שצריך לעשות מה שאפשר בהסכמה וגם באי-הסכמה, מבלי
שהדבר יביא לקונפליקט רציני אשר יכניס אותנו למצב קשה ביותר.
ניהלנו אתם מו"מ למעלה משנה ולא הגענו להסכם.

בענין הר הצופים, אני מציע להחליט
לטיים את המלאכה, עם כל הסיכון הכרוך בכך. בשעתו הוחלט לעשות את
כל הדברים, אבל עוד לא לחבר באופן סופי אלא אם יתברר שאין דרך אחרת.
כל יתר הדברים אנחנו מבצעים. נמשיך אתם את המו"מ על יסוד הקריטריון
הכלכלי; הוא הרבה יותר גוף. אינני מאמין שיצא מזה הרבה, אבל יתכן
שעל יסוד זה הם לא יקימו רעש, אם יהיה להם ברור שאם ירחיקו לכת
אנחנו גאלץ ללכת בדרך של הפקעה. אני מציע לאפשר ניהול מו"מ על
יסוד הקריטריון הכלכלי הטכני. זה יביא לכך שנוכל להסתדר כשקט בלי
לעורר מהומה גדולה.

מר ט. קולק: אין לי הילוקי דעות עם השר בגין.
אני רק חושש מכך שמחליטים החלטות קצוניות
ואחר-כך אנחנו נאלצים לסגת. כך היה בענין החברות; החלטנו על חוק
אחר-כך נתנו להם עוד שהות של 6 חודשים, ולבסוף נקטנו בדרך אחרת. מוטב
מיד להחליט על דרך מסוימת שנוכל לעמוד בה.

מר א. רקובר: אם החברה הירושלמית תיתן חשמל בתעריפים
המקובלים אצלנו, יתכן שלא תוכל לנהל את
העסק שלה, הם יכולים - לפי הזכיון - לפנות אל השר הממונה, ולבקש ממנו
אישור להעלאת התעריפים. אנחנו עלולים לעמוד בפני בעיה כזאת. בזמן
המנדט היה מקרה דומה, ודרשנו שהחברה הירושלמית תיתן חשמל באותם התעריפים.
כתוצאה מכך היה איחוד של שתי החברות. זה ענין הנתון לסמכותי כמנהל
עניני החשמל. אם מאשרים את הזכיון שלהם, יש צורך להעביר את הסמכות
של הנציב העליון אל שר הפיתוח.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: זה לא קיים היום על פי החוק?

מר ז. שר: רק בתחומי מדינת ישראל.
מר ט. קולק: לא רוצים להטיל עליהם את המחירים אלא
בירושלים. גם הדלק מסופק רק לאיזורים
אלה.

ניצב ש. רוזוליו: אני מציע שיבטיחו אספקת חידום במקרה
של סכוסג'ה או מקרים אחרים.
מר צ. טרלו: הם מוכנים לזה. אין שום בעיות בקשר לכך.

ניצב ש. רוזוליו: צריך גם לדאוג למקרה של שביתה.

מר צ. טרלו: אני מבקש להבהיר 2 - 3 דברים שלא
הובהרו.

אני הייב תשובה לשר בגין. הנייר שמתוכו
קרא השר בגין ופירט מקומות שבהם צריך לדאוג לחיבור חשמל, הממשלה
הרחיבה את זה עוד יותר. בנייר שצורף להחלטת הממשלה נאמר:

(קורא מההנחיות שצורפו להחלטת הממשלה ונמסרו לוועדה).

אני מזהיר שמהנחיות האלה לא סיינו ימין או שמאל. הגשנו לפס נייר שנוטה על-ידינו, לאור התיקונים בחוק החברות. שם כתוב: (קורא מהכתב מסמך שהוגש לחברה הירושלמית באנגלית).

כל מה שהוגדר כאיזור בטחון, כולל מחסני צבא ירדניים. זאת כתבנו, לאחר שמשרד הבטחון הסביר לנו מה דרוש. תרגמנו לאנגלית את החלטת הממשלה. אנחנו ביקשנו רק חופש תמרון מסוים. ביקשנו לגבי הרוכע היהודי ורמת אשכול. ענין נוח-יעקב נשאר פתוח. הצבא קונה מהם חשמל. הצבא קונה מהם חשמל, ומוכן להעמיד גנרטורים שלו לצרכי חירום.

אני מוכן להסכים עם השר בגין שהם אינם אוהבים אותנו. הם אינם אוהבים אותנו יותר מאשר אנחנו אותם. רוחי אל-כטיב יושב בירדן והם אינם מכירים בו כמנהל כללי. הם כותבים היום לממשלת ישראל. בכותרת מופיעה המלה "ישראל".

אני מסכים עם דברי סגן ראש הממשלה, שאם צריך לחתוך את הזנב, צריך לחתוך אותו מהקצה...

שאלתי את עורך הדין שלהם מי כתב את המכתב בענין גוש עציון. הוא אמר שאחיו כתבו. א. הוא אמר לי: התפקיד שלנו הוא לצעוק, והתפקיד שלהם הוא לעשות מה שאתם מבינים. צריך להטביר להם את הענין כמו"ס, שהענין לא יבוא למועצת הבטחון.

יש בעיה טכנית של אישור. חברת החשמל רוצה אישור ואנחנו לא רצינו לתת את זה, וזה על דעת שר המשפטים וסגן שר הפיתוח. יש בעיה של רשיון עבודה ברמת אשכול וכל השטח בהר הצופים. אמרנו להם לפעול כצורה של "חומה ומגדל". מבחינה משפטית איננו יכולים להוציא את האישור הזה. לגבי הר הצופים, כלפי פנים, הוא ניתן לכם. ביקשנו שיחברו ואחר-כך נדבר. הערבים יבקשו צו מניעה? נלך לבית משפט ישראלי ונתדיין על פיצויים; לכל היותר נתחייב בתשלום פיצויים. אני מציע שני דברים. לא הייתי נותן

היום אישורים על שום דבר. נחתבר להר הצופים וניקח את הסיכון.

צריך להטביר להם שיש לנו אמצעים שונים ושיטות פעולה.

תא"ל ש. גזית:

אני מבין שהועלתה הצעה שנגיש את ההזמנה
למתקנים באיזור בית-אל לחברת החשמל
הישראלית. אנחנו בעד זה. אולם, יש פה בעיה, מבחינה מעשית זה לא עומד
על הפרק בתכניות העבודה שלנו. יש לנו חשבל.

הייתי מאד רוצה שבמסגרת המו"מ, תינתנה
ההקלות על מחירי הדלק לחברה הירושלמית על כל המקומות, ולכפות עליהם
תעריפים מוזלים על כל השטחים, גם ביהודה ושומרון.

סגן השר י. שערי:

הם לא יוכלו לעמוד בזה.

מר צ. טרלו:

הם לא קבלו הלואות לעשרות שנים.
הם יפסדו את הרגל. הם יבקשו פיצוי על

הכספים שהם השקיעו.

מר ז. שר:

לפי תנאי הזכיון הוכסח להם רווח מינימום.
אם נקבע את תעריפי החשמל הישראליים
ביהודה ושומרון, הם יבקשו סובסידיה. אינני בטוח אם הצבא צריך להיות
מעוניין בזה כי הצבא זכאי להנחה בשעור של 40%.

מר א. פלד:

אם נאלץ אותם לקבל תעריפים שווים
לשנו, הם יעמדו ברמת רווחיות נמוכה
יותר. היום הרווחיות שלהם היא בשעור של 17% בעוד שלחברה הישראלית
שש 6% - 7%. לעומת זאת, אם יכריחו אותם לעשות זאת בכל השטחים שלהם,
ספק אם יגיעו לרמת רווחיות, ואז יתכן שנבקש להפעיל את הסעיף בקונצסיה
ולהעלות להם את התעריפים כדי לתת להם רווח של 8%.

מר מ. שמגר:

כאשר הוחל במו"מ, היה מדובר על כך
שכדי להתיר לחברת לפעול בירושלים
וכדי לא לקחת מהם מיד את המניות של הנפקדים, דרושים תנאים מסוימים,
ואלה היו התנאים שנתפסו אפשרות לספק חשמל למחנות וכל מה שהוסכם.
זה היה תמורה ויתור שלנו. היום זה אחרת. היום אנחנו אומרים שגם
אם הם לא יעשו מה ש אנחנו מבקשים מהם, פרט להר הצופים, לא ננקוט
בפעולות שאנחנו רשאים לנקוט בהן. יש כאן סטייה מהמצב.

אני סבור, שמבחינה משפטית, לאאגא
צאין לנו ברירה אחרת. אין לנו כוח לשלול מהם את הקונצסיה. צריך
ללכת בקו של מתן מינימום שאריך לתת להם, וכל פעם לתת להם מה שפחות.

לא נוכל ללכת בקו הקיצוני יותר ולומר להם שאם הם לא מסכימים לספק לשיכונינו וכו', ניקח את החברה ונושיב שם מנהלים שלנו. את זה איננו עושים.

מר י. גלעד:

מה שאמרנו להם ב-31.7 (זו היתה הישיבה האחרונה) היה בדיוק לפי קווי ההנחייה של הממשלה, שאינם מנוסחים בדיוק כפי שהשר בנין אמר, אבל הם באותה רוח. התברר, תוך כדי דיון, שעל זה אין אפשרות להגיע אתם להסכם. בנייר הזה כתוב: אם אינכם מסכימים לכל מה שכתוב, אנחנו מפקיעים. גאמר לנו: "החברה תסכים" וכו'. הממשלה החליטה שהם יסכימו... היות והם לא הסכימו, כתבנו להם, כאותו שטח שלא היתה קובצסיה, אין על מה לדבר; באותו שטח מחוץ לעיר, אין על מה לדבר; על יתר הדברים אנחנו רוצים להגיע אתם לישיבה. חשבנו שמתוך הידברות בינם ובין חברת החשמל, יגיעו לקניית חשמל. ברוב שעלינו על זה, ביקשנו לזמן את הוועדה. אם ועדת השרים תחליט אחרת, בבקשה. ועדת השרים חשבה שזו הדרך הנכונה, במקום שהכחישה המשפטית היא אתנו, יש לנו כוח; במקום שאין לנו עמדה משפטית חזקה, צריך להגיע אתם להסכם.

אשר לשאלה אם הם יכולים לספק חשמל לפי הכמות הדרושה - הם אומרים שהם רוצים להרחיב את הרשת ואת התחנות שלהם. הם טוענים שיש להם אפשרות תוך שנה להרחיב ולספק את החשמל. אמרנו שצריך לפעול לפי ההגיון הכלכלי ולא לחכות שנה.

המסמך מדבר על דלק רק לירושלים ולא נכנסנו לשאלה של יהודה ושומרון. זו שאלה משפטית ומדינית אחרת לגמרי.

אינני יודע אם יהיה רעש, אבל אני יודע

שלאחר ששה חודשי מו"מ, הגענו לכך שאנחנו מחברים חשמל להר הצופים וגם לגבעת המבשר. היום אין רעש, אולי עוד יהיה.

בקשר לרמת אשכול יש אי-הבנה. אנחנו רוצים לחבר אל כל השיכונים והם מדברים על חלק

ד"ר ח. פז:

קטן.

הממשלה איננה יכולה לעשות דבר בלתי חוקי,

חברת החשמל יכולה לעשות דברים בלתי חוקיים. אני מבקש הודעה מהממשלה. אנחנו צריכים לקבל הודעה שעלינו לספק חשמל.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: האם יש צורך משפטי שועדת השד"ם, בסמכות הממשלה, תיתן סמכות לשר הפיתוח או לכל אדם שהוא יכול להאציל לו מסמכיותיו, כדי להפעיל את המנהל לעניני החשמל?

מר מ. שמגר: לדעתי זה קיים. שר הפיתוח ~~ממונה~~ ממונה על חוק החברה.

סגן השר י. שער: יש קונצסיה והוא צריך לכבד אותה. הוא צריך לתת אישור להר הצופים שאפשר להעביר את הקו דרך הקונצסיה של מי שהוא אחר.

מר מ. שמגר: אני מציע שהועדה תקבע את העקרון כפי שאתה הצעת. אנחנו נכדוק את זה. אם אין לו סמכות כזאת, נביא את זה לכאן.

ס ו ד י

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

ייבדק ע"י היועץ המשפטי לממשלה
ונציגי משרד הפיתוח ענין סמכויות

שר הפיתוח בנידון. באם יתברר שיש לו מלוא הסמכויות, אנחנו אפוא
מסתפקים בחוק הקיים. אם יומלץ שהועדה תעניק לו את הסמכויות,
נעשה זאת בישיבה הבאה. היוזמה היא בידי היועץ המשפטי לממשלה.
אני מציע לוועדה להחליט על בצוע חיבורי החירום בין שתי הרשות.
מה שהציע מר רוזוליו, אבל לא רק לתפארת הטליזה, אלא לבצע את
החיבורים הלכה למעשה. אני מבין שהם הסכימו לזה. אני מציע
שתתיעצו עם גורמי הבטחון, עם ועדת רוזוליו, כדי שהחיבורים האלה
יענו על הכעיה במקרה של ניתוק החשמל.

מר צ. טרלו:

ההסכמה שלהם לסידורי בטחון, כפי
שאני זוכר, היא:

הם מוכנים לסידורי בטחון בתוך
התחנה. ענין מל"ח עוד לא הועלה אתם לדיון, מן הסבה שעוד לא ידענו
איפה אפחנו עומדים אתם. אומרים שהם יירתעו מזה. יש סעיף שסוכם
סכנית, בישיבה בראשות הממונה עם נציגי שתי החברות שידאגו לנושאים
האלה.

מר א. פלד:

אנחנו מכינים התקשרות בין הרשת
שלנו לבין הרשת שלהם. לא שואלים
אותם ולא מבקשים מהם אישור. הם לא יתנו אישור. הסידורים יהיו
אלה: בשעת חירום יקח לנו 48 שעות כדי לחבר את המקומות לרשת שלנו.
אלה סידורי מל"ח.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

אם יש בסיס חוקי, או ע"י הוצאת
צו מיוחד, להבטיח מה שמל"ח דורשת

מאתנו, צריך לעשות זאת.

מר ז. שר:

לזה יש סמכות חוקית.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

על דעת השרים אפשר לסכם שאנחנו
מורים לכל הגורמים הנוגעים בדבר

להבטיח חיבור חשמל לשעת חירום. אם צריך להוציא צו, אני מבקש
מהמשפטים לעשות זאת.

ס ו ד י

מה שנוגע להתחברות לבסיס הצבא בבית אל,

לאור ההערה של ת"א אל גזית, אני מציע שהענין ייבדק פעם נוספת בין חברת החשמל ומשרד הפיתוח מצד אחד, ומשרד האוצר מצד שני, ורשויות הבטחון מצד שלישי. אנחנו לא נקבל פה החלטה תקציבית. אנחנו רק קובעים שמבחינה מדינית יש לנו ענין שאספקת החשמל לכסיסי צה"ל בבית אל ובנוה יעקב, תיעשה ע"י חברת החשמל הישראלית. איך ומתי לבצע - אנחנו משאירים את ההחלטה בידי הצירוף המשולש של האוצר הפיתוח והצבא.

לגבי גוש עציון אין בעיה כזאת, ברור

שחברת החשמל הישראלית צריכה לספק להם חשמל.

לדעתנו יש לנו כיסוי חוקי לזה.

מר כץ:

נניח שהצבא רוצה לספק את התצרוכת מחברת החשמל הירושלמית ולסדר לו

מר צ. טרלן:

גנרטורים?

בשטח של נוה יעקב עובר קו חשמל של החברה הערבית.

מר רקובר:

אם נקבל הזמנה עד בית אל, הרבה יותר קל לנו גם לכלול את זה.

מר כץ:

אני מבקש שתשאירו את זה לבדיקה כלכלית.

מר י. גלעד:

אני מבקש שתהיה בדיקה כלכלית ואז יהיה יותר קל להחליט.

מר א. אגמון:

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלון:

מבחינה מדינית טהורה יש לנו ענין

לחדור לבית אל ונוה יעקב. הדבר

ייעשה - אם זה ייראה כסביר מבחינה כלכלית, אחרי בדיקה של שלושת הצורמים הנוגעים בדבר: האוצר, הפיתוח והצבא.

ס ו ד י

אני חושב שלא צריך להוציא מידם את הדבר
אם זה כבר בידם.

השר ז. ורהפטיג:

מר ט. קולק:
יכול להיות שמחר תעמוד בפני האוצר
בעיה אם ליישב אלף משפחות בירושלים
או לעשות את קו החשמל. מי שהוא צריך להחליט מה יותר חשוב.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלו:
עד עכשיו אני קובע עובדה שלא היתה
הגבלה תקציבית לגבי איכלוס ירושלים.

אני רוצה לקבל חוות דעת על הנושא
של הספקת חשמל לבית אל. אני רוצה שבדיון יהיו מיוצגים גם אנשי
משרד המשפטים והאוצר.

מר י. גלעד:
כועדה שלנו מיוצגים כל הגורמים
אני חושב שזה יכול להיכדק שם.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלו:
אשר לגוש עציון, אין ויכוח. חברת
החשמל מספקת חשמל לגוש עציון.
לגבי הר הצופים, אנחנו מקבלים את
העצה של משרד המשפטים, שלא למנוע מחברת החשמל הישראלית להעביר
את קו המתח שלה עד הר הצופים, תוך הסתכנות שאם תהיה תביעה משפטית
בית המשפט יכול לפסוק נגד חברת החשמל. אתם מעבירים את הקו דרך
שטח שהוא בתחום הקונצסיה שלהם.

השר א. ששון:
אני מציע לדחות את ההחלטה בענין זה.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלו:
אם אני דוחה את ההחלטה לגבי בית אל,
אז יש שם חשש; אבל אם מדובר
בהר הצופים, אני לא בעד דחיית ההחלטה.

השר א. ששון:
איננו מעוניינים לעשות רעש ערב
עצרת האו"ם.

ס ו ד י

סגן חשר י. שערי:

היה סיכום בממשלה שחברת החשמל עושה

את העבודה. אלא מה? היא תעשה זאת

בצורה כזאת שהעניין יעמוד להכרעה ברגע שהכל מוכן. אבל בינתיים

עשו כבר את העבודה.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלו:

אני לא מציע לוועדת השרים לעניין

ירושלים לבטל החלטה קודמת של הממשלה.

היה אישור עקרוני ע"י הממשלה? אתם פעלתם לפי האישור הזה ולא חרגתם

ממנו?

מר צ. טרלו:

כן. היה אישור נוסף ששר המשפטים

ושר הפיתוח דנו על כך והחליטו על

מדיניות של "חומה ומגדל".

מר א. פלד:

אנחנו עובדים על פי "חומה ומגדל"

אבל פה הוסבר שאנחנו מדינת חוק.

לפי החוק, המנהל לענייני חשמל צריך לאשר שהעבודה געשתה כדת וכדין.

הוא מסרב לתת את האישור הזה. בהעדר האישור אנחנו לא יכולים לספק

את החשמל.

היו"ר סגן ראש הממשלה
והשר לקליטת עליה י. אלו:

יש שתי בעיות. בעיה אחת: אין ועדת

השרים הזאת מוסמכת לבטל החלטת ממשלה.

אינכם זקוקים להחלטה נוספת. אני מבקש ממשרד המשפטים או היועץ המשפטי

לממשלה שתבצרו, במידת האפשר במסגרת החוק, את מעמדה של חברת החשמל.

התביעה לעזרה משפטית מוטלת על משרד הפיתוח.

לגבי כל השאר, אני מציע שנעשה כמיטב

יכולתנו להשיג את הסכמת חברת החשמל הערכית לחדירות נוספות, לפי העתוי

אבל מכילי לחרוג מהחוק, אפילו אם יתברר שחלק מהשיכונים היהודיים החדשים

בצפון מזרח ירושלים יקבלו את החשמל מחברה ערבית. אני מאמין שכלחץ

תוכלו להשיג גם את זה.

אם הסיכומים האלה נראים לכם, אני

יכול לראות זאת כסיכום של הוועדה.

אני מבקש לצרף לוועדת גלעד גם את מר

מ. ששון.

החלטה 1 של ועדת השרים העליונה לענין ירושלים מיום כ"ה באב תשכ"ט (8.69):

ט ח ל י ס י ט :

- א. הפעולות שבנקטנה על-ידינו יהיו רק במסגרת גבולות המותר על-פי הזכיון, אולם לא תנתנה כל הקלות בקשר לזכויות או דבר אחר שאין חייבים על-פי החוק לתיתם, אלא עפ"י הסכם כולל עם חברת החשמל הירדנית-ירושלמית.
- ב. לנקוט בצעדים המתאימים על-מנת לאפשר הספקת חשמל ע"י חברת החשמל הישראלית בכל מקום בו תודיע חברת החשמל הירדנית-ירושלמית על אי-יכולתה לעמוד בדרישות.
- ג. חברת החשמל הירדנית-ירושלמית תפוצה את הדרוש זאת על ההוצאות שהוציאה בקשר לתכנון הספקת חשמל להר-הצופים וכן בקשר להוצאות נוספות שהיו לה בעבר. המו"מ בענין הפיצויים ינוהל ע"י הועדה לעניני חשמל במזרח ירושלים.
- ד. לדרוש מחברת החשמל הירדנית-ירושלמית לספק חשמל במזרח ירושלים בתעריף שבו מספקת חשמל בירושלים חברת החשמל הישראלית, ולהעמיד לרשותה דלק למטרה זו במחיר הטרסה למחיר שמשלמה בענין חברת החשמל הישראלית.
- ה. היועץ המשפטי לממשלה יחווה דעתו למשרד הפתוח בענין מכלול סמכויות שר הפיתוח והממונה על עניני חשמל בעניני החשמל במזרח ירושלים, לרבות הר הצופים, ויהיה ממני הועדה המלצות להענקת סמכויות נוספות במידה ויש צורך בכך.
- ו. משרד הפתוח ינקוט בכל הצעדים הדרושים לשם הבטחת זרימה מדירה של חשמל בשעת חרום כירושלים, בהתאם לדרישות טל"ח. במידה ואין צל לכך סמכות מוקית, על הגווימים הנוגעים בדבר להציע הוצאת צו מתאים.
- ז. הועדה הבינמשרדית לעניני חשמל במזרח ירושלים תבדוק האפשרות מנקודת ראות כלכלית ושכנית כי חברת החשמל הישראלית תקים רשת משלה עד לבית-אל ונוה יעקב ותביא מסקנותיה לוועדה השרים.
- ח. חברת החשמל הישראלית תספק חשמל לגוש עציון.
- ט. הועדה לעניני חשמל במזרח ירושלים תמשיך במו"מ עם חברת החשמל הירושלמית-ירדנית לשם השגת הסכמתה לחיבורים נוספים לחשמל ע"י החברה הישראלית בשטח זיכויין של חברת החשמל הירושלמית-ירדנית וזה על בסיס שיקולים טכניים-כלכליים.
- י. לצרף את מר מ. ששון לוועדה לעניני חשמל במזרח ירושלים.

2. צירוף חברים נוספים לוועדה הבינמשרדית לענין ירושלים.

- היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: אני מבקש את הסכמת הועדה לצרף לוועדה הבינמשרדית לעניני ירושלים את הממונה על מחוז ירושלים. יש כמה דברים שקשורים במינהל המחוזי. שר הפנים מבקש לצרף אותו. את נוסכט עליכם, הוא יצורף.
- לראש הממשלה יש שני יועצים, אחד לעניני השטחים המוחזקים וערביי מזרח ירושלים, והשני יועץ לראש הממשלה בתחום השיפוט הישראלי. יתכן שראש הממשלה הבא יאחד את שני התפקידים האלה.

עד היום יש מצב כזה שיועץ ראש הממשלה לענייני ערכים מיוצג .
רוזוליו, והיועץ המדיני לראש הממשלה מיוצג בוועדת הבינמשרדית. אני
רוצה ששניהם יהיו, כל אחד בוועדה שהוא לא נמצא בה היום. שששון יצורף
לוועדת רוזוליו וטולידנו לוועדה הבינמשרדית.

השר א. ששון:

צירוף איש לוועדה כזאת איננו מחייב
את החלטתה של הוועדה.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: ביקשתי משני ראשי הוועדות, מרוזוליו
ומארנון, ומראש העיר ומר ששון,
סיהוו מעין ועדת היגוי, שיחליטו על הבעיות השונות לאיזו ועדה מעבירים
כל בעיה.

מ ח ל י ט י מ : לצרף חברים נוספים לוועדה בינמשרדית לעניין ירושלים,
כדלהלן:

- א. הממונה על מחוז ירושלים במשרד הפנים.
ב. היועץ לענייני ערכים במשרד ראש הממשלה.

מר מ. ששון:

בזמנו הטילה עלי ועדת השרים להכנס לעני
סכסוך העבודה בעניין מזרח ירושלים.

אני רוצה להודיע לישיבה, שאת התפקיד שהטילה עלי ועדת השרים, סיימתי
לפני שלושה שבועות, והגעתי אתם לידי משהו, שלי נראה שהוא ברוח
הדברים שהושמעו ע"י השרים בישיבה. ההסתדרות בירושלים לא קבלה את
הסיכום. ההסתדרות בתל-אביב קבלה את הסיכום. מועצת פועלי ירושלים
היא אוטונומית בעניין זה. היא ביקשה להעביר את זה למשרד העבודה.
אני מצטער שנאמר לאנשים שאני פעלתי בתחום הסמכות שלי. אני רואה את
הנושא הזה כדחוף ביותר. יש לי הרושם שפה הולכים להכריז שביתה.
נדמה לי שצריך לפעול.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: אני חושב שהיית צריך להסב את תשומת
הלב לכך, כאשר ברור היה לך שיש

קונפליקט.

3. שיקום ובינוי הרובע היהודי בעיר העתיקה

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: למרות שביקשתי את השרים המהווים את הדירקטוריון של חברת העיר העתיקה שידאגו לכך שהכפילים שלהם יופיעו, הם אינם מופיעים לישיבות של ועדות המשנה, ונוצרת סתכת. קרה שועדה שהיתה צריכה לאשר מכרזים, לא היה לה קוורום. כדי למנוע סתכת, אותו מספר אנשים שבא לישיבה, קבע מה שקבע. אני מבקש לאשר את זה, אחרת לא נגמור.

השר מ. בגין:

לדעתי צריך לעשות משהו באופן דחוף ביותר אם יש אפשרות שתפרוץ שם שביתה. אני חושש מ"קונטקט פיסי". אני מציע שהועדה תסמיך את היו"ר שלה לעשות מה שצריך, כדי לטפל בעניין על מנת שלא תפרוץ שביתה.

מר י. תמיר:

ועדת המכרזים הוזמנה להיום, מה לעשות אם לא יבואו?

מר ז. שר:

כאשר אני מודיע שאני בא, אני בא. אם אומרים לי שחברים אחרים באים

והם אינם באים, זה לא בסדר.

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלון: אנחנו נעביר החלטה שכל ועדות המשנה תהיינה מוסמכות לפעול בכל קוורום.

לא אסכים שהעבודות תידחנה בגלל זה שאנשים לא באים. לא אתן לסחוב את ענין ירושלים אפילו יום.

מר י. תמיר:

אני רוצה לעמוד על שלושה פרטים טכניים החשובים לתכנית העבודה שלנו.

ברובע אנחנו מוכרחים לעבוד לפי סדר פעולות מסויים. כידוע, הרובע היה עדיין מאוכלס במפוזר. השלב הראשון היה פינוי תושבים, וזה תהליך שאיננו מהיר ביותר. כיום יש 3500 תושבים בערך. הוצאו כבר מהרובע קרוב ל-1800 - 2000, וזה נעשה בהסכמים.

עד עכשיו לא שלמנו יותר מאלפיים ל"י לחדר לפיצויים. אף תזונה לא
עד היום. לאחר שמפצים גוש מסוים, לפעמים מתעקשת משפחה אחת או יותר
ואינך יכול להרוס את הבית. לאחר שמפצים את הדיירים, הורסים את הבית
כדי להכין את הקרקע לבניה, ורק אחר-כך אנחנו יכולים להתחיל בבניה.

(מצביע על המפות) לפנינו שתי מפות:

מפת הבינויים, כל מה שמסומן באדום זה שטחים שפוננו לחלוטין, ובצהוב
אלה שפוננו כמעט לגמרי. השטחים האחרים הם מקומות שלא פונו בכלל.
כמעט ולא היה שטח שהיה פנוי. ציינו את הגושים שבהם אפשר לעבוד בשנתיים
הקרובות. בתום שנתיים, השטחים הצבועים יהיו מאוכלסים. במידה מסוימת
המפה הזאת מתייבה את המפה השנייה. מה שמסומן באפור זה שטחי השבילים
וקווי הביוב והמים, חשמל וכו'. את הדברים האלה נבצע במשך השנתיים.
בשנה זו, התכנית שלנו היא - ויש גם לוח זמנים כאן - להגיע לכך
שאנחנו נבנה למחות בין 70 ל-80 דירות שמהן 50 כבר נתחיל ביסודות.
העניין נמצא במכרז. אין הכוונה כאן לדירות משופצות אלא לדירות חדשות
נוספות. בקטעים אלה (מצביע על המפה) כבר הוצאנו את העפר. בקטע הזה
(מצביע על המפה) נשלים עוד 20 דירות לפי אפשרויות הפיצויים תוך החודשים
הקרובים נתחיל בכך. בנוסף לכך אנחנו משלימים שיפוץ של 50 חדרים.
אנחנו מקווים לשפץ עוד 25 דירות ישנות.

הקריטריונים שלנו הם כאלה, שמבחינה

המבנה של הדירות או הערך הארכיטקטוני, אנחנו רואים אם כדאי לשפץ
דירות. אחוז הדירות המשוקמות לא יעלה על 25%, וזה בגלל אופי הדירות.
אין לנו כוונה לקחת את כל הבתים ולשחזר אותם או לשפץ אותם, פרט
למבנים כמו בתי-כנסת וכו'. לא נשפץ יותר מ-25%, השאר תהיה בניה
חדשה שתשמור על האופי של העיר העתיקה. עשינו כמה דוגמאות ולמדנו
את הנושא. לקראת שנת 1970/71 אנחנו חושבים שנוכל לבצע עוד 100 דירות
ועוד 25 דירות לשקם. בסוף השנתיים של תקציב, יהיו לנו 200 - 230 דירות
ברובע, וזה גם בערך מספר המשפחות שיהיו שם. זה בלי מוסדות, ובנוסף
ל-350 חדרים ששיפצנו ובהם יגורו סטודנטים או מתנחלי מוריה.

המוסדות העיקריים שכיום עוסקים בתכנונם

הם:

אלה ששוקמו כמו "המטיבתא" שלומדים בה
כבר היום. בשלב א' יגורו שם 60 בני נוער שילמדו. מכינים תכנית הרחבה
לעוד 350 תלמידים שמהם 250 יגורו במקום. אני גם מאמין שנגמור את

הויכוח של "פורת יוסף" וישיבת הכותל, ואז נוכל להשלים את האלה שמיועדים ל-150 תלמידים בכל אחד, וילמדו תמיד יותר תלמידי אנחנו מקוים שנגמור לשפץ את ישיבת "עץ חיים" שעל יד ר' יהודה החסי. שיש שם קרוב ל-30 חדר ואפשר לאכלס שם 100 נערים. בנוסף לכך אנחנו נשלים עוד קטע של בתי המחסה שיאפשר לישיבת הכותל להתרחב עד שיגמרו את המבנים שלהם. מוסדות יהיו כ-10,000 מ' נוספים למה שאמתי קודם בקשר למבנים. בנוסף לזה יהיו שני מוסדות שאנחנו עוסקים בשיפוצם, זה בתי כנסת ספרדיים וקראים. אלה מבנים קיימים שאפשר לשפץ, ובית כנסת של חסידי חב"ד.

אנחנו נתקין מערכת שילוט.

יש תכנית להקמת מלון במקום הזה (מצביע על המפה) ועדת התליפים ממליצה על כך ונגיש תכניות יותר מפורטות. אני מאמין שזה יתבצע תוך שנתיים. אנחנו חושבים שבתקופה זו יהיו שלושה בתי מלון ברובע. המלון יהיה מודרני מבחינת השירותים ומבחינת האופי הוא יהיה כמו שהוא היום. היוזמים מכינים הצעה מפורטת ונדון בה. הסיבה שהלכנו בכיוון זה, מי שנטל היוזמה, בעצמו יתכנן את השיקום וזה ייעשה תחת פקוח החברה. ע"י המערכות האלה, נגיע לכך שבכל המבנים יהיו שירותים של מים, טלפון, ונעביר עורק של אנטנות לטלביזיה מתחת לפני הקרקע. מבחינת מערכת השירותים, רואים שהקוים נצמדים לשטהי הבניין והם יספקו את כל הצרכים. התנאים יהיו ברמה מודרנית. יש מקום לבית ספר. השיקול אם להקים בית ספר או לא, עוד לא נקבע. יש לנו הרגשה שזה מוקדם מדי. אנחנו נותנים עדיפות מוחלטת לסגורים. את עניין בית הספר, בשלב זה, לא קבענו, יעדנו רק מקום לזה, אבל איננו מתחילים לבנות.

אשר לשירותים אחרים כגון חנויות, שירותי בריאות, יעדנו בשטח מקום למרפאה ויש גם מערכת של חנויות שבחלקן חדשות, אשר ישרתו את הציבור ההולך וגדל. נעביר את החיים לרובע היהודי ונשחרר את רחבת הכותל מהלחץ הזה.

ברחוב היהודים פנינו 20 חנויות אשר בקרוב אצטא יצא מכרז לקניית החנויות האלה, ויפעילו אותן. החנויות פנויות. פנינו יותר, אבל לא כולן אפשר להפעיל בקרוב, כי הן היו בכוכים. האחרות, מפוררות לאורך רח' היהודים.

בסיכום, נגיע לאותה מערכת של מאתיים משפחות ועוד קרוב ל-700 בודדים בכל המוסדות, אלה קבוצות סטודנטים, המטיבתא, בני עקיבא, פורת יוסף ועץ חיים, שיתגוררו במקום, כשנצמור את התכנית הזאת. רק השנה הגענו למצב של כניה בקנה מידה גרול. בשנה זו עסקנו בשיפוצים, אם זה היה ככרות או מכנים.

יש מועמדים לבתים הללו?

השר ה.מ. שפירא:

כועדה דנו על זה. יש הרבה בקשות.

מר י. תמיר:

איננו רוצים לדון כזה לפני הזמן.

יש כמה בעיות שאינני רוצה להכיא אותן כעת. לדוגמא: מה מחיר הדירות, מהי צורת המסירה. אבל על זה מוקדם עדיין לדבר.

האם פתרתם את עניין "משגב לדך"?

השר א. ששון:

היו"ר סגן ראש הממשלה י. אלוו: יש הצעות שונות אבל אין עדיין דבר מצובש.

המשך הדיון נדחה.

הישיבה ננעלת